

Revisionskompendium

Insatserna med anledning av covid-19

Granskningsrapporter offentliggjorda mellan
juni och december 2020

Kontaktkommittén för de högre revisionsorganen inom Europeiska unionen erbjuder ett forum för att diskutera och behandla frågor om offentlig revision i EU. Genom att stärka dialogen och samarbetet bland medlemmarna bidrar kommittén till en mer ändamålsenlig extern revision av EU:s politik och program. Kommittén bidrar även till att stärka ansvarsskyldigheten, förbättra EU:s ekonomiska förvaltning och befästa goda styrelseformer, till förmån för alla EU-medborgare.

Kontakt: www.contactcommittee.eu

© Europeiska unionen 2021.

Återgivning är tillåten under förutsättning att källan anges.

Källa: Kontaktkommittén för de högre revisionsorganen i Europeiska unionen.

	Sida
Förord	6
Sammanfattning	8
Inledning	10
DEL I – Covid-19:s inverkan på EU och medlemsstaterna	13
Tre vågor som skakade om praktiskt taget alla aspekter av det dagliga livet	13
In i den första vågen av en flerdimensionell kris	15
Från hoppets sommar till den andra vågen	19
Från hopp om vaccin till den tredje vågen	21
Påverkan på utvalda politikområden i ögonblicksbilder	22
Ögonblicksbild 1: Konsekvenser för människors hälsa	23
Ögonblicksbild 2: Konsekvenser för ekonomin	24
Ögonblicksbild 3: Inverkan på arbetsmarknaden	25
Ögonblicksbild 4: Inverkan på hushåll och individer	26
Ögonblicksbild 5: Effekter på de offentliga finanserna	27
Utformningen av insatserna med anledning av covid-19	28
Folkhälsa	28
Ekonomi och offentliga finanser	33
Övriga områden	40
DEL II – Översikt över de högre revisionsorganens arbete	42
Prioriterat område: Folkhälsa	44
Nationellt hälso- och sjukvårdssystem	45
Portugal – <i>Tribunal de Contas</i>	45
Lagstadgad sjukförsäkring	48
Tyskland – <i>Bundesrechnungshof</i>	48
Offentlig upphandling	51
Belgien – <i>Rekenhof</i>	51

Cypern – <i>Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας</i>	53
Inventering av medicinsk utrustning	56
Slovakien – <i>Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky</i>	56
Information till allmänheten	59
Lettland – <i>Valsts kontrole</i>	59
Prioriterat område: Digitalisering	62
Utbildningssystem	63
Lettland – <i>Valsts kontrole</i>	63
Statlig förvaltning	66
Nederländerna – <i>Algemene Rekenkamer</i>	66
Prioriterat område: Socioekonomiska insatser	69
Företag	70
Nederländerna – <i>Algemene Rekenkamer</i>	70
System för permitteringsstöd	72
Lettland – <i>Valsts kontrole</i>	72
Kris- och katastrofhantering	75
Litauen – <i>Valstybės kontrolė</i>	75
EU:s ekonomiska insatser	78
Europeiska unionen – <i>Europeiska revisionsrätten</i>	78
Prioriterat område: Offentliga finanser och relaterade risker	81
Offentliga finanser och relaterade risker	82
Nederländerna – <i>Algemene Rekenkamer</i>	82
Sverige – <i>Riksrevisionen</i>	84
Risker i samband med budgetgenomförandet	86
Portugal – <i>Tribunal de Contas</i>	86
Prioriterat område: Allmänna åtgärder på olika förvaltningsnivåer	88
Alla förvaltningsnivåer	89
Rumänien – <i>Curtea de Conturi a Romaniei</i>	89
Lokal förvaltning	92
Portugal – <i>Tribunal de Contas</i>	92

Innehåll

5

Bilaga – Fullständig förteckning över covid-relaterade publikationer från EU:s högre revisionsorgan 2020	95
Förkortningar	103
Ordförklaringar	104

Förord

2020 var minst sagt ett mycket ovanligt år. Den globala covid-19-pandemin medförde en aldrig tidigare skådad hälsomässig och ekonomisk kris. Krisen har fått en rad konsekvenser, bland annat har den avsevärt påverkat det arbete som utförs av högre revisionsorgan världen över, och kontaktkommitténs högre revisionsorgan har inte varit något undantag. EU:s högre revisionsorgan reagerade snabbt på krisen och beslutade att anslå betydande resurser – både omedelbart och under de kommande åren – för att bedöma och granska insatserna med anledning av covid-19. Revisionskompendiet ger en översikt över relevanta publikationer från högre revisionsorgan som offentliggjordes 2020 och det återspeglar därmed EU:s högre revisionsorgans omedelbara reaktion på krisen.

Kompendiet är också resultatet av *EU:s första nätverksrevision*, en ny form av revisionsarbete mellan EU:s högre revisionsorgan som fokuserar på strategiskt utvalda politikområden eller på exceptionella händelser som har eller sannolikt kommer att ha en betydande inverkan på våra samhällen.

Den traditionella typen av internationellt revisionsarbete är parallell revision, vilket kräver noggrant samordnade revisionsmetoder. Den stora fördelen med *EU:s nätverksrevision* är att den möjliggör en mer flexibel samordning mellan deltagarna, vilket i sin tur innebär att de kan fokusera bättre på specifika (nationella) situationer och behov. Med tanke på de störningar som pandemin har orsakat, och dess förväntade inverkan på EU och medlemsstaterna på medellång till lång sikt, är pandemin ett självklart tema för denna nya typ av samarbete.

Enligt min åsikt gynnades detta pilotprojekt i hög grad av det bredare främjandet av professionella utbyten om de nya utmaningar som pandemin inneburit. På initiativ av de högre revisionsorganen i Finland och Förenade kungariket har till exempel Eurosai-projektgruppen för covid-19¹ utvecklat många aktiviteter för att främja informationsutbyte och ömsesidigt stöd om relevanta idéer, strategier och erfarenheter i fråga om revision.

Kompendiet inleds med en allmän introduktion till pandemin och en sammanfattning av dess inverkan på EU:s medlemsstater, inklusive de åtgärder som vidtagits. Detta följs av en översikt av det revisionsarbete som utfördes och rapporterades 2020 av elva högre revisionsorgan inom fem prioriterade områden: folkhälsa, digitalisering, socioekonomiska insatser, offentliga finanser och risker kopplade till dessa samt allmänna åtgärder på olika förvaltningsnivåer.

¹ Eurosai-projektgruppen *on Auditing the Response to the COVID-19 Pandemic*.

Vi hoppas att vårt arbete och vårt engagemang för att förbättra offentliga prestationer och ansvarsskyldighet i hela EU kan bidra till att förbättra tillhandahållandet av offentliga tjänster till förmån för alla EU-medborgare.

Klaus-Heiner Lehne

Ordförande för Europeiska revisionsrätten
Ordförande för Kontaktkommittén

Sammanfattning

I Covid-19-pandemin är en av de värsta globala hälsokriserna någonsin eftersom den har haft stor inverkan på samhället, ekonomin och enskilda människor. Alla bedömningar av dess inverkan på EU och medlemsstaterna kan – som bäst – bara ses som preliminära i detta skede, men vissa aspekter framstår redan som mycket tydliga:

- Krisens mångdimensionella karaktär.
- Dess betydande och störande inverkan på EU som helhet.
- Dess asymmetriska inverkan på olika medlemsstater, men även regionalt och till och med lokalt, såväl tidsmässigt som kvantitativt och kvalitativt.

II På de flesta områden som påverkats starkt av pandemin har EU endast begränsade befogenheter att agera. Det beror dels på att EU inte har exklusiv behörighet på folkhälsoområdet, dels på att beredskapen var dålig och att det inledande samförståndet mellan medlemsstaterna om gemensamma insatser var litet. Med tanke på krisens inledande asymmetri och avsaknaden av en samordnad EU-strategi agerade de nationella och regionala regeringarna självständigt när de vidtog förebyggande åtgärder och begränsningsåtgärder, anskaffade personlig skyddsutrustning eller införde återhämtningspaket och system för att behålla arbetstillfällena för att mildra de socioekonomiska konsekvenserna.

III Efter en svår start verkar dock EU och medlemsstaterna ha förbättrat sin samordning genom att agera mer komplementärt för att mildra krisens effekter. Det bästa beviset på detta var avtalet om återhämtningsinstrumentet *NextGenerationEU*, det största och mest framträdande någonsin, med vilket EU vågade sig in på okänd mark för att ta itu med pandemins utmaningar och långsiktiga konsekvenser.

IV Kompendiet visar att medlemsstaternas högre revisionsorgan och revisionsrätten reagerade snabbt på den rådande krisen och nu har vidtagit ett flertal revisions- och övervakningsåtgärder. Utöver dessa 48 åtgärder som avslutades 2020 pågår eller planeras mer än 200 andra revisionsinsatser som kommer att slutföras under 2021 eller 2022.

V Kompendiet innehåller sammanfattningar av 17 rapporter som offentliggjordes 2020 av elva av EU:s högre revisionsorgan², indelade enligt fem prioriterade områden: folkhälsa, digitalisering, socioekonomiska insatser, offentliga finanser och risker kopplade till dessa samt allmänna åtgärder på olika förvaltningsnivåer.

² Högre revisionsorgan i Belgien, Cypern, Lettland, Litauen, Nederländerna, Portugal, Rumänien, Slovakien, Sverige och Tyskland samt Europeiska revisionsrätten.

Inledning

1 Covid-19-pandemin är en av de värsta globala hälsokriserna någonsin eftersom den har haft stor inverkan på samhället, ekonomin och enskilda människor. Den utgör ett hot mot EU-medborgarnas liv och har också ökat bördan för våra folkhälsosystem och lett till en plötslig vändning av tillväxten. Den ekonomiska verksamheten minskade dramatiskt fram till mitten av 2020, vilket ledde till en kraftig ökning av arbetslösheten. I enlighet med Europeiska rådets ursprungliga prioriteringar har de åtgärder som EU vidtagit för att lindra effekterna av covid-19 fokuserats på att begränsa spridningen av viruset, säkerställa tillgången till medicinsk utrustning, hjälpa forskare att snabbt hitta ett vaccin och hjälpa medlemsstaterna att hantera de sociala och ekonomiska svårigheter som de ställts inför³.

2 En av faktorerna att beakta var att viruset spred sig till olika länder i olika takt, det hade alltså en asymmetrisk inverkan inom EU. Detta, i kombination med bristen på en samordnad EU-strategi vid pandemins början, innebar att de nationella regeringarna antog en rad olika åtgärder och strategier för att hålla viruset i schack, skydda folkhälsosystemen och skydda invånarna. Reaktionen inbegrep stängda gränser, fullständiga och partiella nedstängningar och stränga hygien- och säkerhetsåtgärder. På den socioekonomiska fronten gjordes omfattande skattestöd tillgängligt för att skydda företag, hushåll och enskilda personer i riskzonen.

3 Samtidigt införde medlemsstaterna åtgärder för att stärka de lokala och regionala finanserna och lättade på de finanspolitiska reglerna. De nationella regeringarna tillkännagav också, i den mån det var möjligt för dem, investeringspaket för återhämtning som tillsammans redan är värda mycket mer än de som antogs under finanskrisen 2008⁴. Dessa offentliga investeringar syftar till att mildra de negativa effekterna av nedstängningarna och ge en snabb ekonomisk stimulans för att upprätthålla och, inom vissa politiska områden, till och med förbättra situationen som rådde före krisen. De flesta av återhämtningsutgifterna prioriterar folkhälsa,

³ Europeiska rådet, *Sammanfattning av Europeiska rådets ordförande efter videokonferensen om coronaviruset*, 10.3.2020.

⁴ Europeiska kommissionen, *Questions and answers: Communication on fiscal policy response to coronavirus pandemic*, 3.3.2021.

digitalisering, socialt skydd och ekonomin i stort – ibland generellt, ibland för att underlätta omställningen till en grön ekonomi.

4 Syftet med denna översikt är inte att beskriva alla aspekter av coronavirusets ursprung och spridning, eller att på ett uttömmande sätt analysera dess inverkan på EU och medlemsstaterna, inklusive deras motåtgärder⁵, utan snarare att ge en förståelse för det allmänna sammanhanget och de förhållanden under vilka de högre revisionsorganen har utfört sitt arbete. *DEL I – Covid-19:s inverkan på EU och medlemsstaterna* fokuserar därför på inverkan på utvalda områden runtom i EU och de åtgärder som vidtagits, främst på EU-nivå, för att ta itu med hälsorelaterade, socioekonomiska och finanspolitiska utmaningar. Dessutom har vi, med vetskap om att nästan alla konsekvensbedömningar som bäst kan ses som preliminära för tillfället, skapat en rad ögonblicksbilder för att illustrera krisens mångdimensionella karaktär, men också dess betydande, om än asymmetriska, konsekvenser för EU och dess medlemsstater. Eftersom de nationella åtgärderna till stor del skiljer sig från en medlemsstat till en annan, och eftersom kvaliteten och mängden tillgängliga uppgifter inte möjliggör någon meningsfull jämförelse, belyser vi bara några få nationella åtgärder på områden som har varit föremål för revisioner av enskilda högre revisionsorgan.

5 År 2020 offentliggjorde elva av EU:s högre revisionsorgan⁶ 48 rapporter om ett brett spektrum av åtgärder som vidtagits på nationell och överstatlig nivå med anledning av covid-19. *DEL II – Översikt över de högre revisionsorganens arbete* innehåller sammanfattningar av 17 av dessa rapporter, grupperade enligt fem prioriterade områden. I varje sammanfattning anges sammanhanget och skälen till revisionsverksamheten samt några huvudsakliga resultat och slutsatser. För att kompendiet inte skulle bli alltför långt bidrog varje högre revisionsorgan med uppgifter om endast en rapport per prioriterat område och inte mer än tre totalt. *Bilaga – Fullständig förteckning över covid-relaterade publikationer från EU:s högre*

⁵ Eftersom Revisionskompendiet är en digital publikation och ämnet ständigt utvecklas anger vi för vidare läsning länkar till de mest relevanta onlinekällorna som vi använt oss av under utarbetandet av denna utgåva. Informationen bakom dessa länkar kommer sannolikt att uppdateras regelbundet.

⁶ De högre revisionsorganen i Belgien, Cypern, Lettland, Litauen, Nederländerna, Portugal, Rumänien, Slovakien, Sverige och Tyskland samt Europeiska revisionsrätten.

revisionsorgan 2020 innehåller en fullständig förteckning över alla relevanta högre revisionsorgans publikationer 2020.

6 Kompendiet visar att medlemsstaternas högre revisionsorgan och revisionsrätten, reagerade snabbt på den rådande krisen. De har genomfört mycket relevant revisions- och övervakningsverksamhet sedan pandemin nådde Europa. Utöver de åtgärder som avslutades 2020 pågår eller planeras mer än 200 andra revisionsinsatser som kommer att slutföras under 2021 eller 2022.

DEL I – Covid-19:s inverkan på EU och medlemsstaterna

Tre vågor som skakade om praktiskt taget alla aspekter av det dagliga livet

7 I slutet av 2019 rapporterade de lokala hälsovårdsmyndigheterna i Wuhan (Kina) ett kluster av fall av lunginflammation. Forskare identifierade orsaken till ett nytt coronavirus, som officiellt kallades ”svår akut respiratorisk sjukdom coronavirus 2” (SARS-CoV-2). För att undvika förväxling med det ursprungliga sars-viruset, som först spred sig genom Kina och fyra andra länder 2003, förklarade Världshälsoorganisationen (WHO) att namnet på den nya sjukdomen var ”covid-19”. Eftersom viruset lätt sprider sig från person till person, rörde det sig snabbt över hela världen. WHO fastslog den 30 januari 2020 att utbrottet var ett ”internationellt hot mot människors hälsa” och erkände det som en pandemi den 11 mars. Forskare håller i allmänhet med om att covid-19 både överförs lättare och är dödligare än till exempel andra sars-virus eller säsongsinfluensa⁷.

8 Mellan mars 2020 och april 2021 slog pandemin till i tre vågor och orsakade mer än 30 miljoner sjukdomsfall och 712 000 dödsfall bara i EU⁸ (se [Ögonblicksbild 1: Konsekvenser för människors hälsa](#)). I april 2020, vid kulmen av den första vågen, drabbades medlemsstater i Västeuropa hårdast. Den andra och tredje vågen (november 2020 och januari 2021) hade dock en större inverkan på länder i Central- och Östeuropa, som till stor del hade förskonats under den första vågen och nu konfronterades med en eskalerande smittspridningstakt⁹.

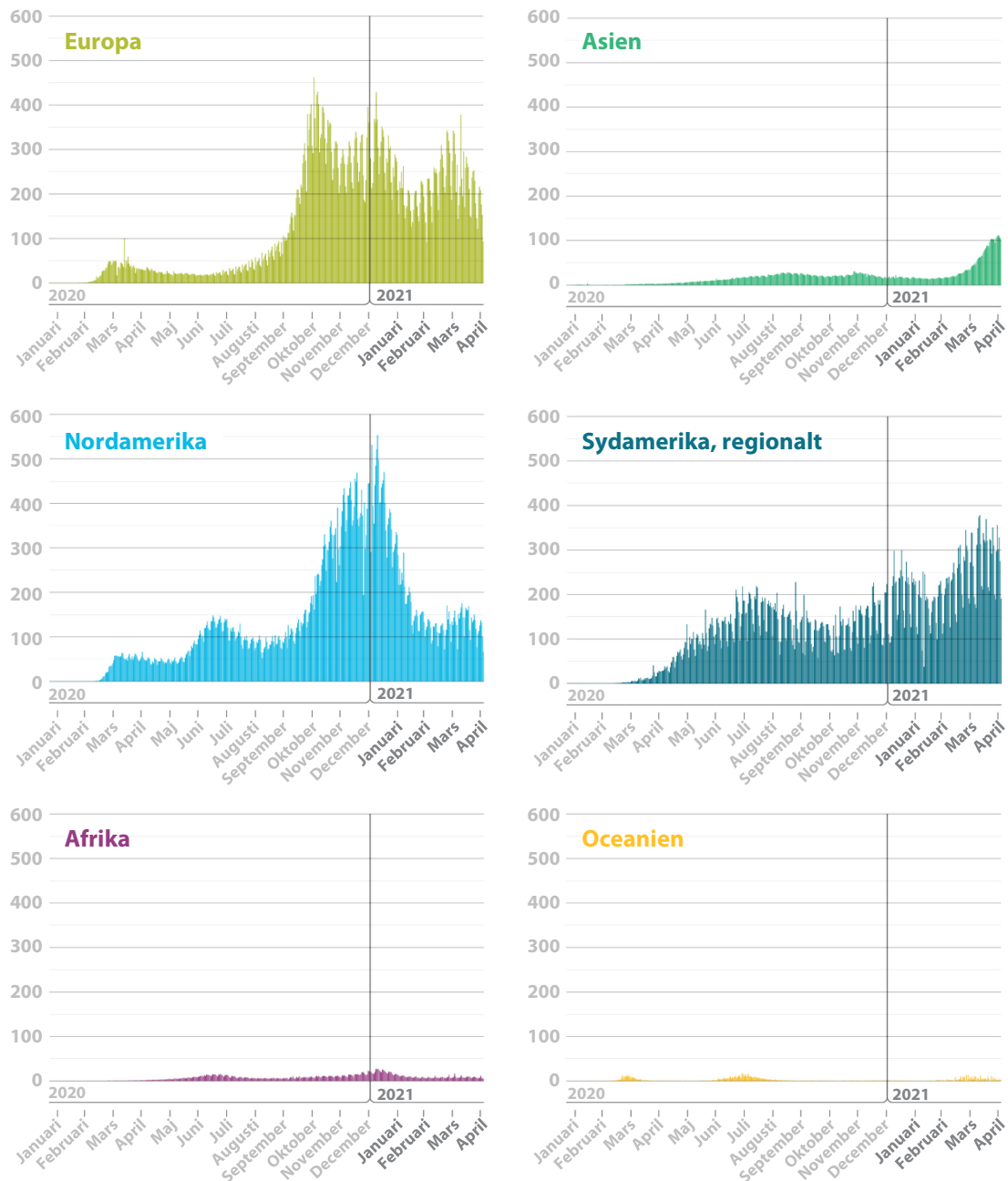
Klicka på länken för ytterligare information om den globala utvecklingen med avseende på covid-19.

⁷ WHO, *Coronavirus disease (COVID-19): Similarities and differences with influenza*, 17.3.2020.

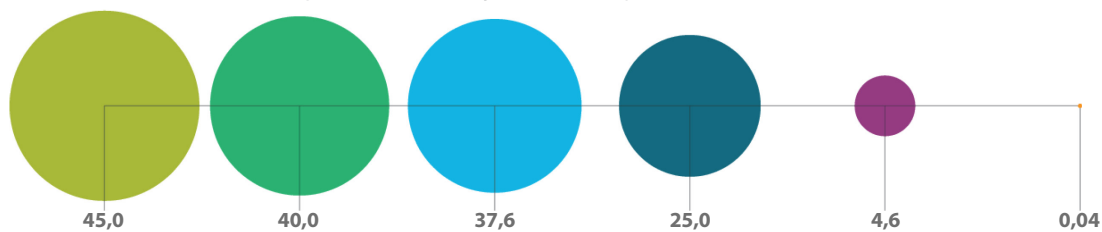
⁸ ECDC, *COVID-19 situation update for the EU/EEA*, 26.5.2021.

⁹ LSE, *Incorporating complexity into policy learning: The case of Covid-19 in Europe*, 22.2.2021.

Figur 1 – covid-19-fall per region

Totalt antal fall per region den 2 maj 2021 (i miljoner)

Källa: Revisionsrätten, baserat på uppgifter från *Our World in Data*.

In i den första vågen av en flerdimensionell kris

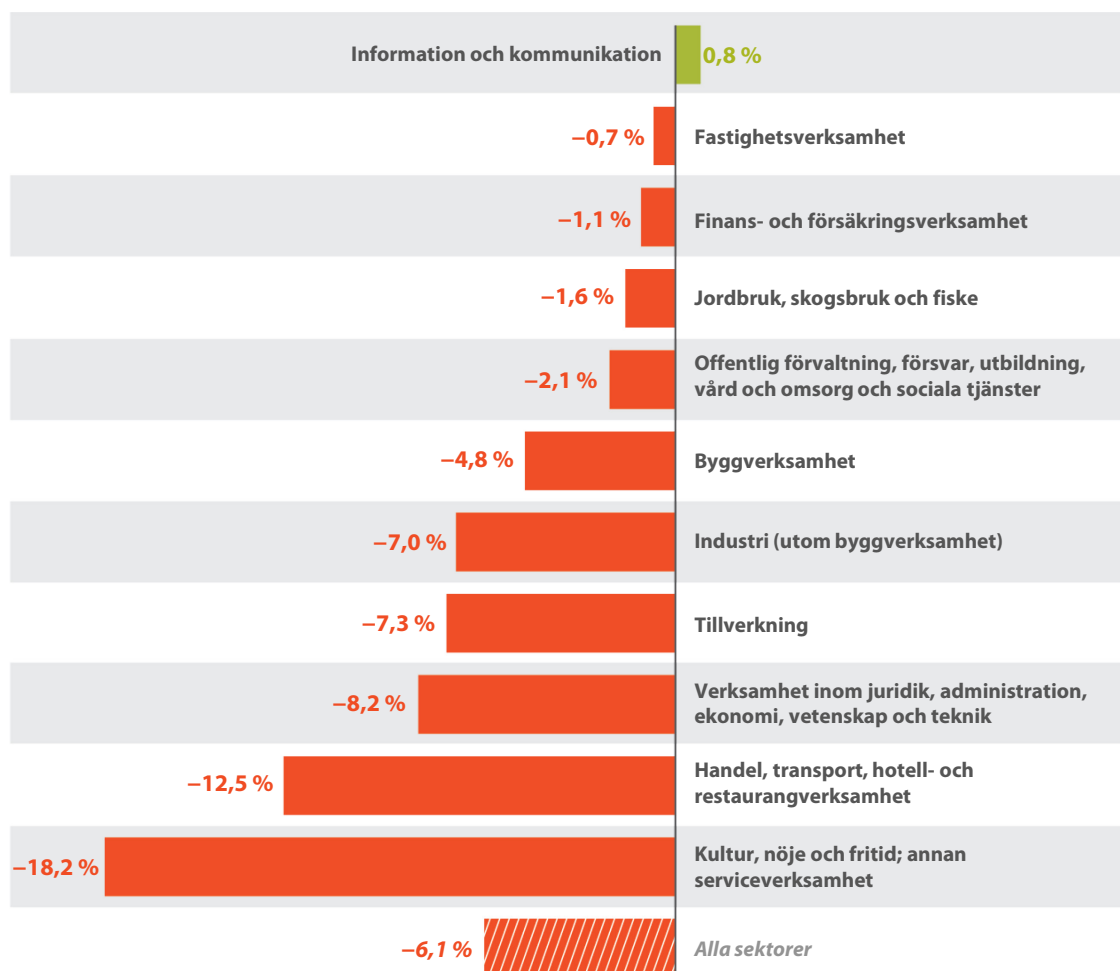
9 Det som hade börjat som en hälsokris utvecklades snabbt till en socioekonomisk kris, som utlöstes av insatser för att begränsa spridningen och rädda liv. Som svar på den första vågen och i avsaknad av en samordnad EU-strategi vidtog medlemsstaternas regeringar och myndigheter omedelbara ensidiga åtgärder, till exempel genom att självständigt stänga nationella gränser eller köpa skyddsutrustning och medicinsk utrustning för att uteslutande användas av deras befolkningar. För att ytterligare begränsa spridningen infördes olika förebyggande åtgärder och begränsningsåtgärder, såsom social distansering, obligatorisk användning av munskydd och utbredd användning av handsprit. Nedstängningar – allt från selektiva åtgärder till fullständiga nedstängningar – hade en enorm inverkan på personlig och ekonomisk verksamhet. Det rådde dock stora skillnader mellan medlemsstaterna, och till och med mellan regioner, i fråga om hur stränga och omfattande alla dessa åtgärder var.

10 Under första halvåret 2020 påverkades praktiskt taget alla ekonomiska sektorer (se [Figur 2](#)), då företag och fabriker, restauranger och barer, teatrar och idrottsanläggningar beordrades att stänga. Tjänstesektorn, särskilt transport, detaljhandel, handel, fritid och besöksnäringen (se [Ruta 1](#)), led stora ekonomiska förluster. BNP i EU-27 sjönk med 11,2 %¹⁰, vilket utgjorde den allvarligaste ekonomiska krisen sedan andra världskriget (se [Ögonblicksbild 2: Konsekvenser för ekonomin](#)).

Klicka på länken för ytterligare information om covid-19:s inverkan på EU:s industri.

¹⁰ Eurostat, [Euroindicators 53/2021](#), 30.4.2021.

Figur 2 – Volymförändringar i bruttoförelägningsvärde, 2019–2020

Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från Eurostat.

11 Nedstängningar, karantän och självpåtagen isolering ledde till en genomgripande förändring på arbetsmarknaden. Distansarbete blev regel där och när det bara var möjligt. Om detta inte var ett alternativ blev det nödvändigt att tillfälligt införa beordrad frånvaro, permitteringar eller förkortad arbetstid. Under första halvåret 2020 skedde den största minskningen i EU:s sysselsättningsgrad från ett kvartal till ett annat, från 73 % (första kvartalet) till 72 % (andra kvartalet)¹¹, vilket motsvarade mer än en miljon fler européer utan sysselsättning. Mer än 19 miljoner personer permitterades och det totala antalet arbetade timmar minskade med i genomsnitt 15 %¹². Arbetslösheten ökade dock långsammare och mindre markant, vilket återspeglade den höga utnyttjandegraden av system för bevarande av arbetstillfällen och ett större antal

¹¹ Eurostat, *Nyhetsbrev 150/2020*, 8.10.2020.

¹² Eurostat, *Hours of work in detail – quarterly statistics*, uppgifter hämtade i april 2021.

arbetstagare som lämnade arbetsmarknaden¹³ (se även [Ögonblicksbild 3: Inverkan på arbetsmarknaden](#)).

Klicka på länken för ytterligare information om [syssetsättning och social utveckling](#).

12 Denna omvälvande utveckling hade en betydande inverkan på lönerna, då den innebar inkomstförluster i alla medlemsstater på mellan 1 % och 12 %¹⁴ av den totala lönen per arbetstagare. Det förekom dock också betydande socioekonomiska variationer, eftersom låginkomstgrupper såsom unga och tillfälliga arbetstagare var de som påverkades mest. Många system för lönekomensation och bibehållande av arbetstillfällen (t.ex. Sure, se punkt [36](#) och [Figur 8](#)) mildrade de värsta effekterna för hushållen genom att bidra till att minska de totala inkomstförlusterna.

Klicka på länken för ytterligare information om [inkomstförluster](#).

¹³ ECB, *The impact of the COVID-19 pandemic on the euro area labour market*, 7.1.2021.

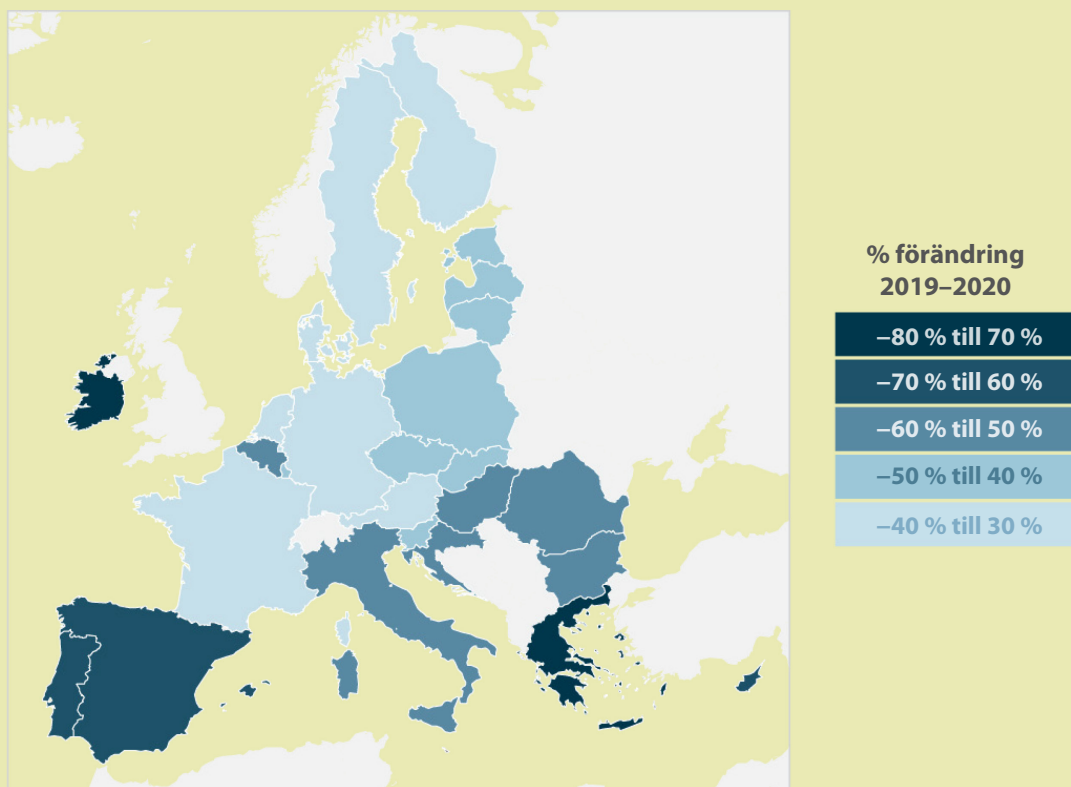
¹⁴ Baserat på förändring från år till år, 2019–2020. Eurostat, *Impact of COVID-19 on employment income – advanced estimates*, uppgifter hämtade i oktober 2020.

Ruta 1

Covid-19 och turismsektorn, 2020

FN:s världsturismorganisation (UNWTO) publicerar regelbundet Världsturistbarometern. Enligt uppdateringen från mars 2021 minskade antalet internationella turister med 73 % (över 900 miljoner färre turister) enbart 2020¹⁵, vilket avsevärt påverkade inkomsterna för hotell och restauranger, researrangörer, resebyråer, kryssningar och flygbolag och direkt hotade över 174 miljoner arbetstillfällen¹⁶ – däribland över 10 miljoner i EU¹⁷. Enligt OECD var det mest sannolikt att Grekland, Portugal, Österrike, Spanien och Italien, som är särskilt beroende av turism på olika nivåer, skulle förlora en betydande del av sin BNP, med skadliga ekonomiska och sociala konsekvenser¹⁸.

Figur 3 – Förändring av turismens förväntade värde, 2019–2020

Källa: Revisionsrätten, baserat på kommissionens vinterprognos (2021).

I sina utvidgade scenarier för 2021–2024 projicerar UNWTO en återgång till internationell turism senast andra halvåret 2021. Icke desto mindre skulle en återgång till 2019 års nivåer när det gäller internationella ankomster kunna ta två och ett halvt till fyra år.¹⁹

Från hoppets sommar till den andra vågen

13 Mot denna bakgrund gav de positiva resultaten av nedstängningsåtgärderna, i kombination med vaccinförhoppningar och sommarvädret, upphov till förväntningar på att pandemin snart kunde vara över. I juni 2020 började EU och medlemsstaterna successivt att lätta på sina sociala och ekonomiska begränsningar. Det sjunkande antalet sjukdomsfall och dödsfall i covid-19, en stark återhämtning för BNP i EU-27 (en ökning med 11,5 %²⁰ mellan andra och tredje kvartalet 2020) och stigande sysselsättningsnivåer, verkade bekräfta tron på att en vändpunkt hade nåtts. Saker och ting återgick långsamt till vad som skulle kunna kallas "normalitet med begränsningar". På villkor att vissa hälso- och säkerhetsrestriktioner följdes kunde barer och restauranger åter öppnas, sociala och kulturella evenemang tillåtas och till och med resor bli möjliga igen.

14 Den optimism som rådde under sommarmånaderna fick ett hastigt slut under hösten när den andra vågen, som till stor del drevs av en mer smittsam och dödlig variant som först upptäcktes i Förenade kungariket, krossade både vanliga människors och politikernas höga förhoppningar. Precis som forskare hade varnat för ökade smittspridningen och dödsfallen till aldrig tidigare skådade nivåer. De flesta medlemsstater återinförde nedstängningsåtgärder och reseförbud, även om dessa i de flesta fall var mindre stränga och ofta infördes med viss tveksamhet, eftersom människor var trötta och mindre villiga att stödja och följa de regler och restriktioner som infördes.

15 Totalt sett, efter en relativt stabil tillväxt på 1,6 % 2019²¹, minskade BNP i EU-27 med 6,2 % år 2020, och medlemsstaterna drabbades av varierande – men i samtliga fall betydande – förluster i BNP. Prognoserna för de kommande två åren fortsätter att uppvisa betydande variationer mellan länderna. Även om BNP i EU-27 förväntas öka igen med 4,2 % 2021 och 4,4 % 2022 kommer den ekonomiska återhämtningen att vara ojämn: vissa medlemsstater kan lyckas återgå till nivåerna före krisen i slutet av 2021, men andra kommer att ha svårt att göra detta före slutet av 2022²² (se [Figur 4](#)). Detta kan förklaras av strukturella skillnader i de nationella ekonomierna (t.ex. graden av beroende av turism), olikheter i strategierna för att bekämpa

²⁰ Eurostat, [Nyhetsbrev 178/2020](#), 8.12.2020.

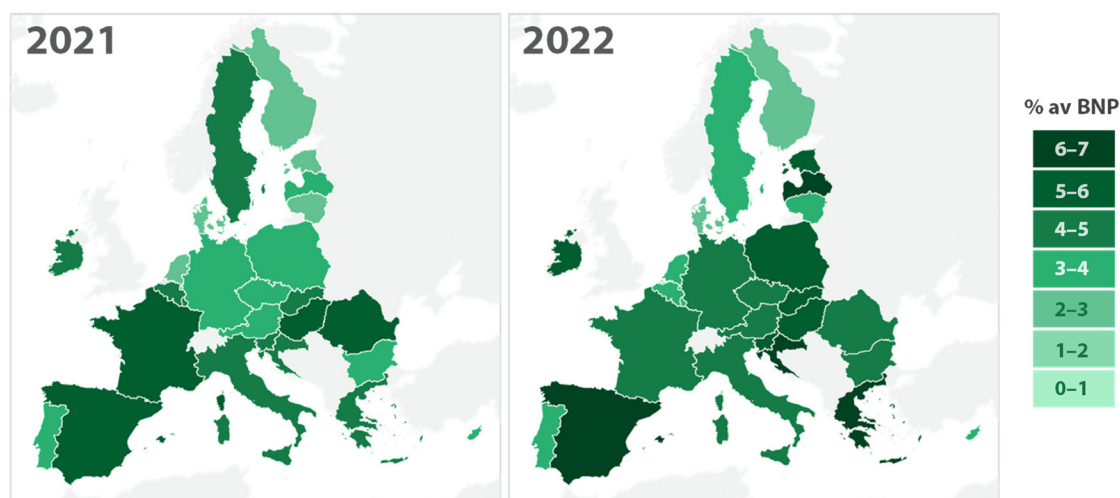
²¹ Eurostat, [Nyhetsbrev 30/2021](#), 9.3.2021.

²² Europeiska kommissionen, [Ekonomisk prognos vintern 2021](#).

pandemin och den finansiella situationen före krisen, som begränsade omfattningen på stödinsatserna i vissa länder.

Klicka på länken för ytterligare information om *kommissionens ekonomiska prognos våren 2021*.

Figur 4 – BNP-tillväxtprognoser i EU, 2021–2022

Källa: Revisionsrätten, baserat på *kommissionens vårprognos (2021)*.

16 Samtidigt ökade år 2020 EU:s och euroområdet sammanlagda skuldkvot med över 13 procentenheter och nådde omkring 92 % respektive 100 %. År 2021 beräknas skuldkvoten stiga ytterligare och nå en ny topp på omkring 95 % respektive 102 % i EU och euroområdet, innan den minskar något 2022²³, enligt kommissionens vårprognos 2021. Detta kan till stor del tillskrivas minskade skatteintäkter på grund av nedgången i den ekonomiska verksamheten och genomförandet av diskretionära åtgärder, till exempel skattelättnader, skattesänkningar och exceptionella utgifter för att stödja sysselsättningen eller hälso- och sjukvårdssektorn. Under de kommande två åren kan minst en tredjedel av medlemsstaterna förvänta sig att deras skuldkvot minskar, men andra kommer att ligga långt över en kvot på 100 % under 2022²⁴ (se även *Ögonblicksbild 5: Effekter på de offentliga finanserna*).

²³ Europeiska kommissionen, *Ekonomisk prognos våren 2021*.

²⁴ Europeiska kommissionen, *Ekonomisk prognos hösten 2020*.

Från hopp om vaccin till den tredje vågen

17 Den 21 december 2020 beviljades det första covid-19-vaccinet godkännande för marknaden i EU, följt av ytterligare tre kandidatvaccin (se punkt **28**). Men det som såg ut som en lovande början på 2021 klarade inte verklighetstestet. Genomförandet av vaccinationsstrategin nådde inte upp till ambitionerna²⁵ på grund av bristande utbud, leverans- och samordningsmisslyckanden och överdriven byråkrati, vilket sammantaget saktade ner vaccineringsprocessen och gjorde att smittan kunde spridas okontrollerat. Läget förvärrades av att nya och mer smittsamma varianter, såsom mutationerna Beta ("den sydafrikanska varianten) och Gamma ("den brasilianska varianten")²⁶, började spridas i Europa och kulminerade i den tredje vågen. Man var tvungen att förlänga eller återinföra nedstängningar och åter skärpa restriktionerna. Samtidigt ökade de civila och politiska protesterna mot de strikta förebyggande och begränsande åtgärderna, ibland i kombination med massdemonstrationer.

18 För närvarande är allt som kan sägas med någon form av säkerhet att covid-19-pandemin är en flerdimensionell och asymmetrisk kris som har påverkat nästan alla områden i det offentliga och privata livet, såsom folkhälsa, näringsliv, arbetsmarknad, utbildning och offentliga finanser. Tidpunkterna, omfattningen och den exakta typen av effekter och motåtgärder har varierat kraftigt inom EU, men även nationellt, regionalt och ibland till och med lokalt. Vissa medlemsstater och regioner är för närvarande svårare drabbade än andra, men erfarenheten har visat att allt detta kan förändras inom loppet av några veckor. Vissa hindras fortfarande av strukturella brister från tiden före krisen som begränsar deras kapacitet att hantera den rådande situationen och inleda projekt som kan forma framtiden. Det står redan klart att covid-19 kommer att få långvariga konsekvenser för hur vi lever och arbetar i framtiden, inklusive behovet av mer och bättre samarbete, eftersom virus inte bryr sig om nationsgränser.

²⁵ EU:s ursprungliga mål var att ha vaccinerat minst 70 % av den vuxna befolkningen senast i början av sommaren 2021.

²⁶ ECDC, *Infographic: Mutation of SARS-CoV-2 – current variants of concern*, 19.4.2021.

Påverkan på utvalda politikområden i ögonblicksbilder

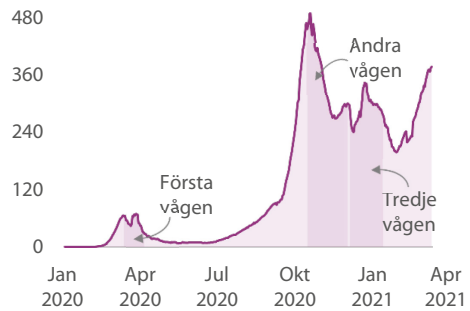
19 Eftersom nästan alla bedömningar av covid-19:s inverkan på EU och medlemsstaterna som bäst kan ses som preliminära i detta skede, och eftersom det alltid är svårt att fastställa en lämplig brytpunkt, föredrar vi att låta siffrorna vid en viss tidpunkt och över olika utvalda politikområden tala för sig själva. Utöver ovanstående information, som presenteras i kronologisk ordning, har vi skapat en rad ögonblicksbilder för att ge ett samlat perspektiv på EU och dess medlemsstater 2020. Ögonblicksbilderna är inte tänkta att ge en fullständig bild av varje politikområde, utan deras syfte är att illustrera följande aspekter av krisen:

- a) Dess mångdimensionella karaktär, som inte är begränsad till folkhälsoområdet.
- b) Dess betydande och störande inverkan på EU som helhet.
- c) Dess asymmetriska inverkan på medlemsstaterna, såväl tidsmässigt som kvantitativt och kvalitativt.

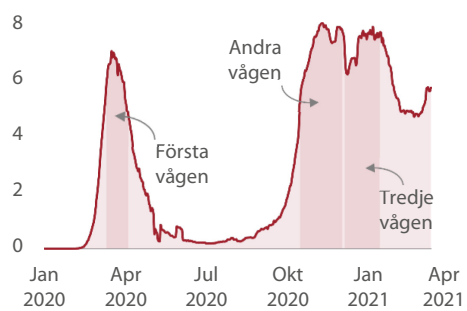
Ögonblicksbild 1: Konsekvenser för människors hälsa

Övergripande inverkan på EU

Fall per miljon invånare

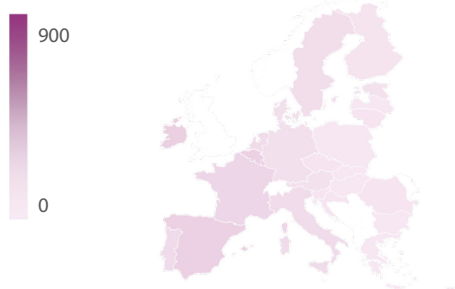
Dödsfall per miljon invånare

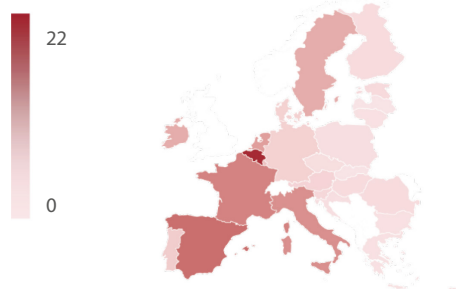
Asymmetrisk inverkan på medlemsstaterna

Fall per miljon invånare

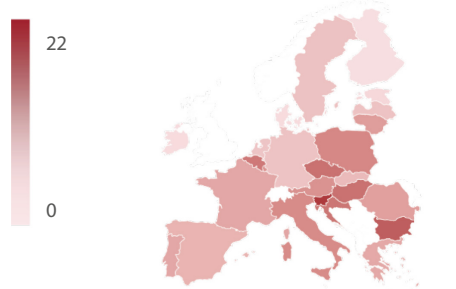
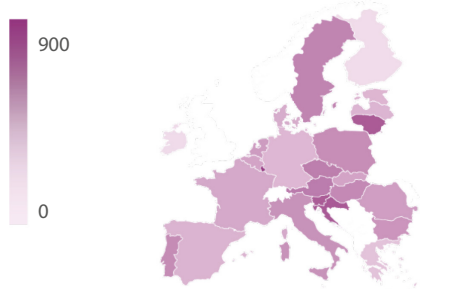
Första vågen

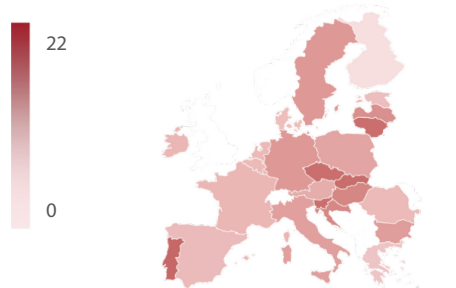
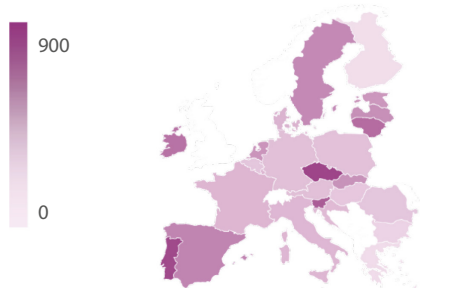
Dödsfall per miljon invånare

Andra vågen

Tredje vågen

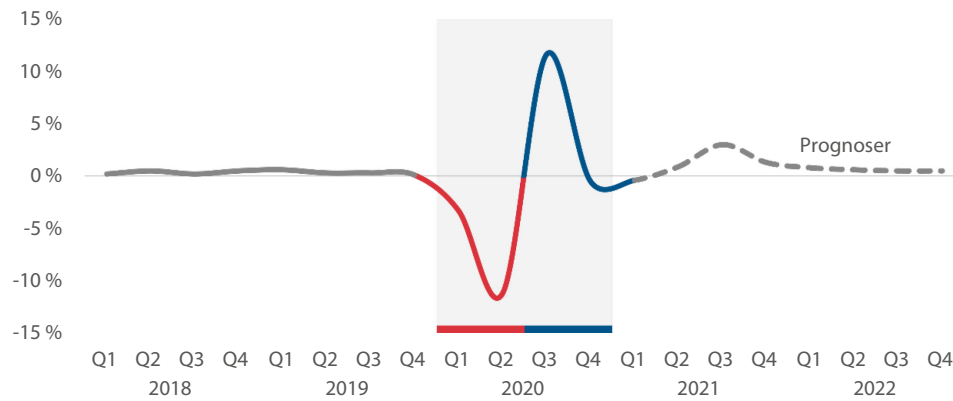

Källa: Revisionsrätten, baserat på uppgifter från *Our World in Data*.

Ögonblicksbild 2: Konsekvenser för ekonomin

Övergripande inverkan på EU

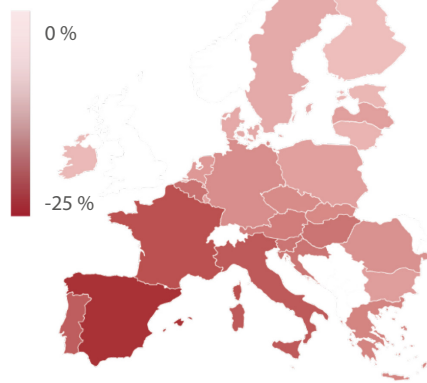
Real BNP-tillväxt i EU 2018–2020, prognoser för 2022 (kvartalsvisa förändringar)

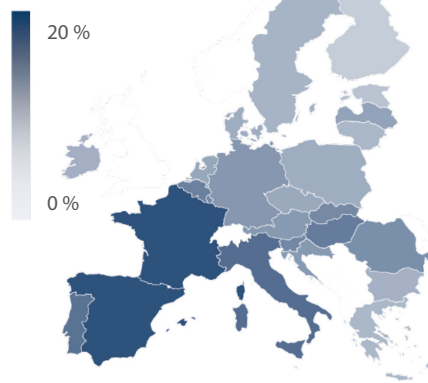
Asymmetrisk inverkan på medlemsstaterna

BNP-resultat 2020 (kvartalsvisa förändringar)

Minskning Q1–Q2

Återhämtning Q3–Q4

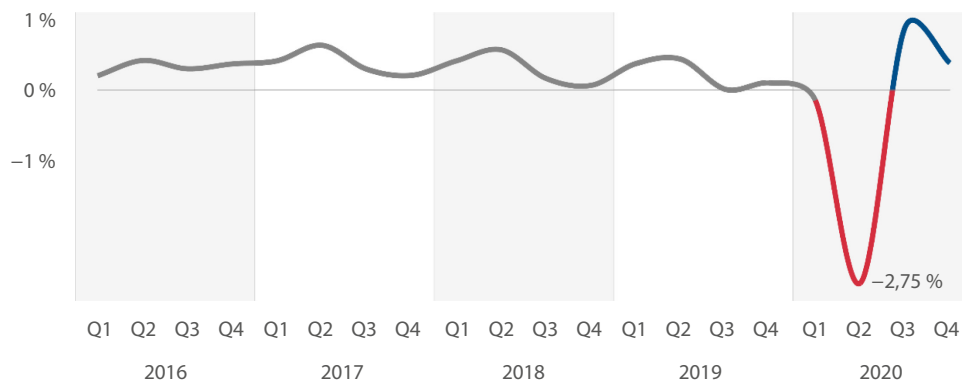

Källa: Revisionsrätten, baserat på uppgifter från Eurostat och *kommissionens vårprognos (2021)*.

Ögonblicksbild 3: Inverkan på arbetsmarknaden

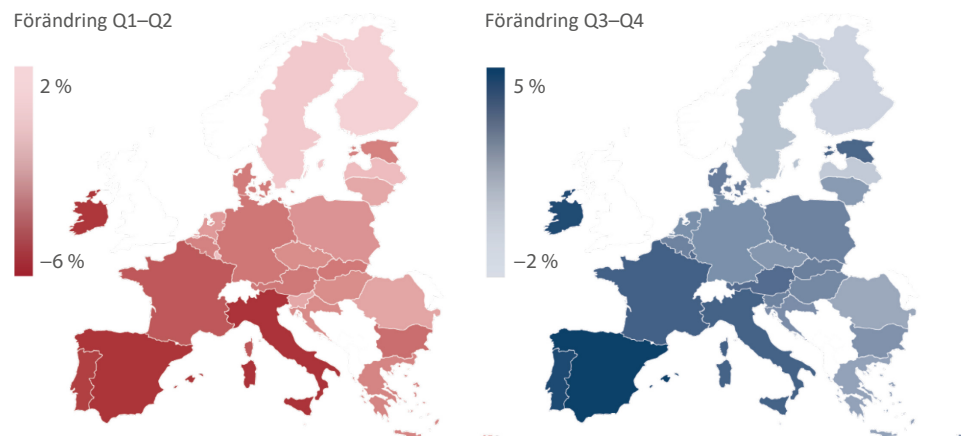
Övergripande inverkan på EU

Utvecklingen av sysselsättningsstillväxten i EU 2016–2020 (kvartalsvisa förändringar)

Asymmetrisk inverkan på medlemsstaterna

Sysselsättningsgrad 2020 (kvartalsvisa förändringar)

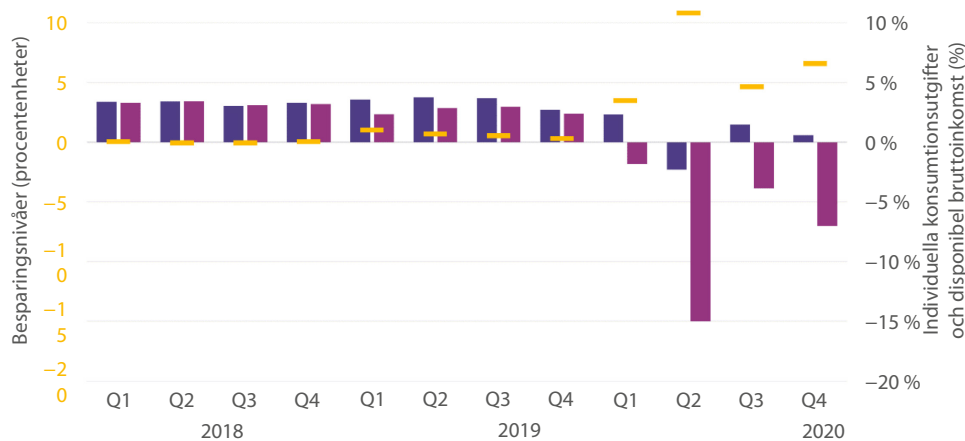

Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från Eurostat.

Ögonblicksbild 4: Inverkan på hushåll och individer

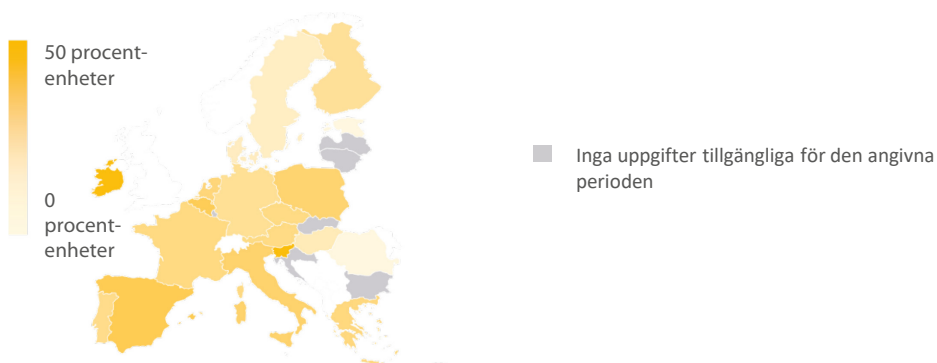
Övergripande inverkan på EU

Besparingsnivåerna (i procentenheter) ökar när klyftan mellan **individuella konsumtionsutgifter** och **disponibla bruttointkomster** ökar 2018–2020 (förändringar från år till år)

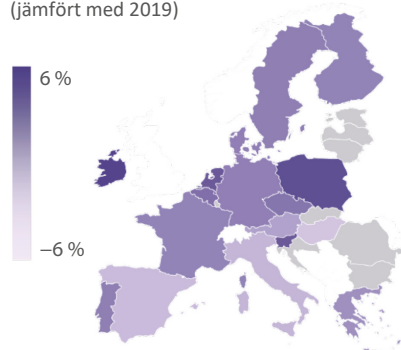

Asymmetrisk inverkan på medlemsstaterna

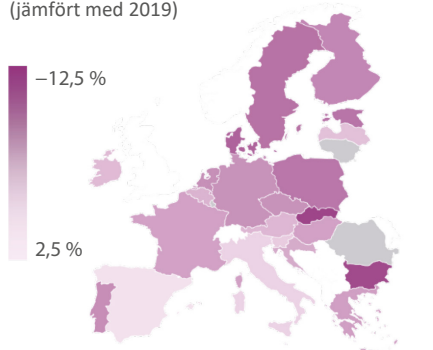
Besparingsnivåer 2020 (i procentenheter)
(jämfört med 2019)

Disponibel bruttointkomst 2020
(jämfört med 2019)

Individa konsumtionsutgifter 2020
(jämfört med 2019)

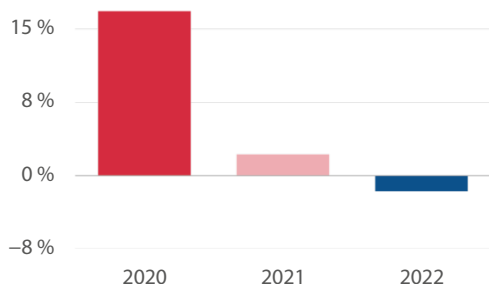

Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från Eurostat.

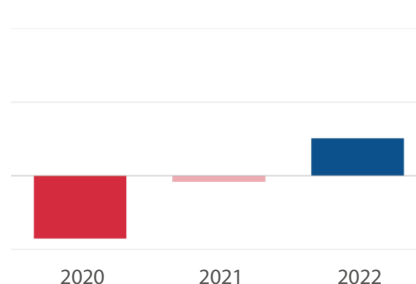
Ögonblicksbild 5: Effekter på de offentliga finanserna

Övergripande inverkan på EU

Förändring av den offentliga skulden 2020–2022

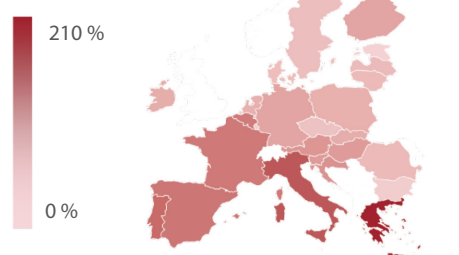
Förändring av budgetsaldot 2020–2022

Asymmetrisk inverkan på medlemsstaterna

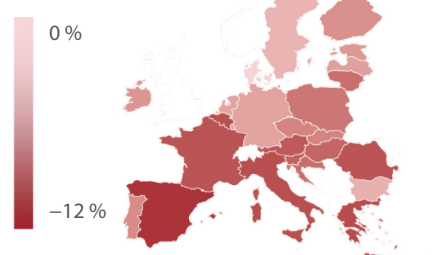
Offentlig skuld 2020

% av BNP

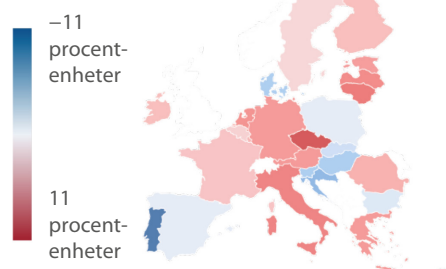
Budgetsaldo 2020

% av BNP

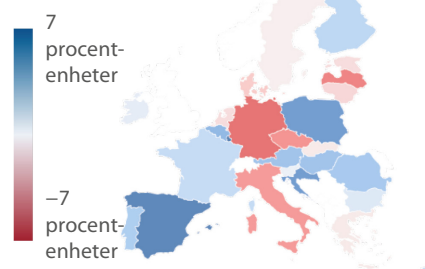
Prognos för den offentliga skulden 2021–2022

Ändring 2020–2021 (i procentenheter)

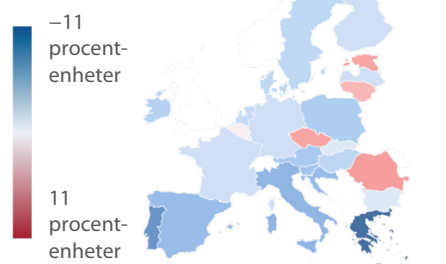

Prognos för budgetsaldot 2021–2022

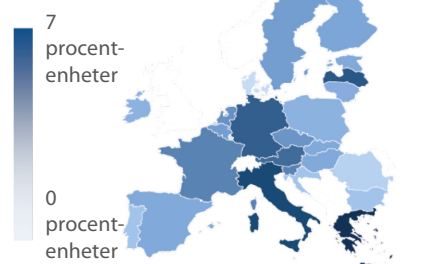
Ändring 2020–2021 (i procentenheter)

Ändring 2021–2022 (i procentenheter)

Ändring 2021–2022 (i procentenheter)

Källa: Revisionsrätten, baserat på uppgifter från Eurostat och *kommissionens vårprognos (2021)*.

Utformningen av insatserna med anledning av covid-19

20 På de flesta områden som har drabbats hårt av pandemin, eller där särskilda insatser ingår eller bör ingå i en ändamålsenlig motreaktion, har EU begränsad handlingsmakt. Detta beror delvis på att dessa områden inte faller inom EU:s exklusiva behörighetsområde och delvis på att det, eftersom kompetensen delas med medlemsstaterna, fanns liten beredskap före krisen och liten inledande enighet om gemensamma åtgärder och instrument när krisen väl bröt ut. Efter en svår start verkar dock EU nu ha löst frågorna om samordning, stöd och kompletterande åtgärder. Förutom att förbättra möjligheterna att mildra krisens effekter har det stärkt medlemsstaternas kapacitet att ta itu med de mest akuta frågorna på områdena folkhälsa, socioekonomisk politik och finanspolitik.

Folkhälsa

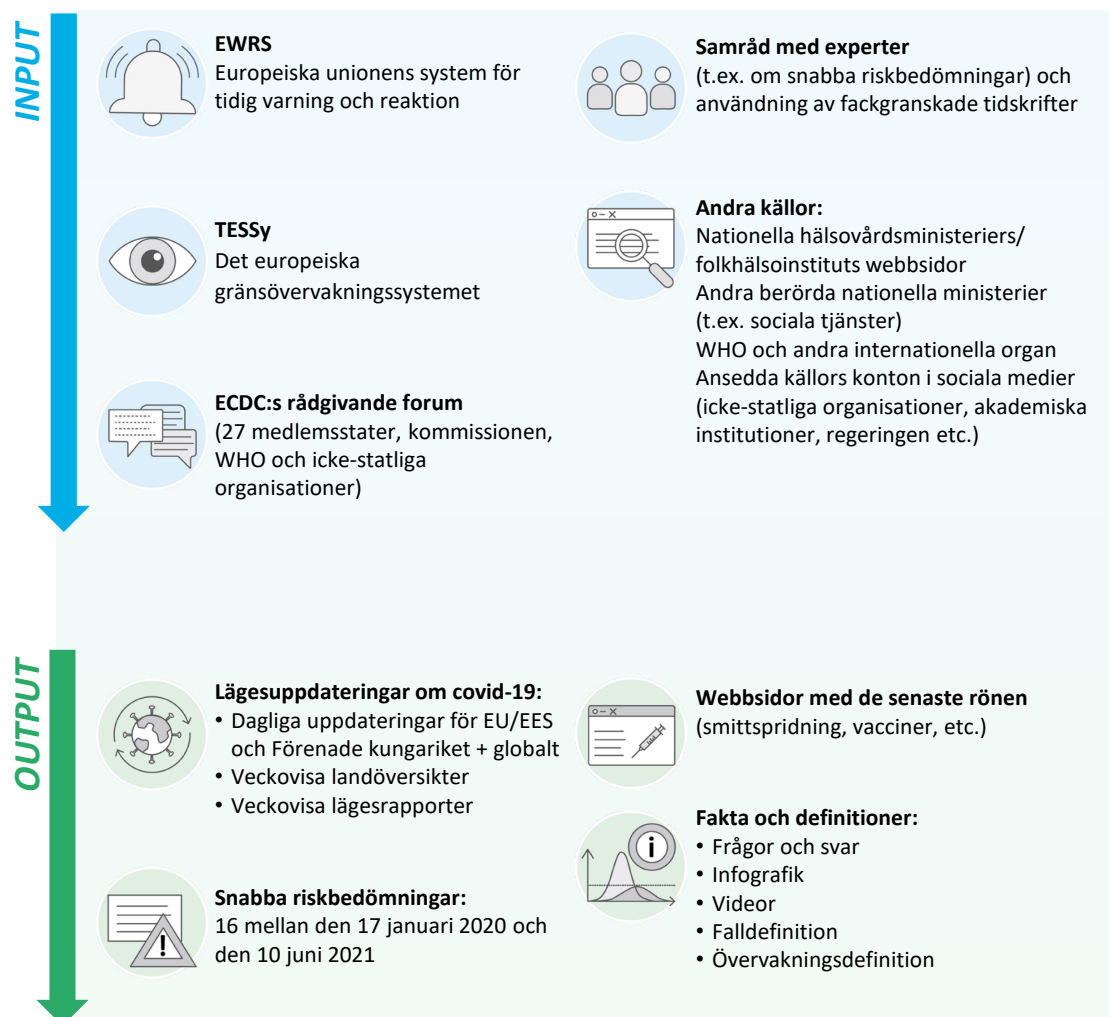
21 Folkhälsa är ett område där medlemsstaterna har exklusiv behörighet. EU kan dock stödja och komplettera medlemsstaternas folkhälsopolitik²⁷ genom att till exempel samordna samarbetet vid gränsöverskridande hot och naturkatastrofer. EU ansvarar också för epidemiologisk övervakning, kontroll, mekanism för tidig varning (främst genom Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar (ECDC), se även [Figur 5](#)) och åtgärder för att bekämpa allvarliga gränsöverskridande hälsohot (inklusive beredskaps- och insatsplanering)²⁸.

Klicka på länken för ytterligare information om [folkhälsa](#).

²⁷ Relevanta insatser bör i synnerhet ”inriktas på att förbättra folkhälsan, förebygga ohälsa och sjukdomar hos människor och undanröja faror för den fysiska och mentala hälsan” (artikel 168 i EUF-fördraget), vilket även inbegriper att bekämpa stora folksjukdomar.

²⁸ Europeiska kommissionen, Europaparlamentets och rådets [beslut nr 1082/2013/EU](#) av den 22 oktober 2013 om allvarliga gränsöverskridande hot mot människors hälsa.

Figur 5 – ECDC:s arbete med covid-19

Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från ECDC.

Upphandling av och tillgång till medicinsk utrustning.

22 I mars 2020 inrättade kommissionen en strategisk mekanism för medicinska beredskapslager och distribution (kallad rescEU²⁹), inom vilken EU och medlemsstaterna samarbetar nära (se även [Ruta 2](#)). Medlemsstaterna lagrar och köper in viktig medicinsk utrustning på EU:s vägnar. Med en budget på 380 miljoner euro finansierar kommissionen upp till 100 % av utvecklingen och införandet av rescEU

²⁹ Programmet rescEU är en del av EU:s civilskyddsmekanism, som syftar till att stärka katastrofskyddet och hanteringen av framväxande risker. Genom programmet inrättas också en ny europeisk resursreserv (inbegripet brandflygplan, helikoptrar, medicinsk utrustning m.m.) som kan mobiliseras i nödsituationer.

och förvaltar distributionen av medicinsk utrustning såsom respiratorer, personlig skyddsutrustning, vaccin, läkemedel och laboratorieutrustning.

Klicka på länken för ytterligare information om [rescEU](#).

Ruta 2

Arbeta tillsammans mot covid-19 (januari 2021)

Många EU-länder överträffade sina åtaganden enligt EU-programmen. När till exempel Italien drabbades hårt av det första virusutbrottet skickade många länder stöd. Österrike donerade munskydd och respiratorer, Danmark tillhandahöll fältsjukhusutrustning, Tjeckien skickade skyddsdräkter och Tyskland skickade fem ton medicinska förnödenheter. Frankrike exporterade mer än två miljoner munskydd till andra medlemsstater. Ungern, Österrike och Nederländerna skickade 150 respiratorer till Tjeckien.

Totalt 620 000 munskydd av typ FFP2 och FFP3 och 50 000 kroppsskyddsprodukter delades ut från rescEU:s medicinska reserver fram till december 2020. Dessutom har 30 respiratorer lånats ut till Tjeckien för en sexmånadersperiod. RescEU-reserverna bidrar till att förbättra beredskapen i EU. De fylls ständigt på och leveranser sker regelbundet på grundval av förfrågningar från de länder som är i störst behov.

När Belgien upplevde en kraftig ökning av antalet covid-19-fall i oktober 2020 gick landets hälso- och sjukvårdssystem in i krisläge. Grannlandet Tyskland välkomnade belgiska patienter på sina sjukhus där fler intensivvårdsplatser fanns tillgängliga. Under den första vågen tog Tyskland emot över 230 patienter i kritiskt tillstånd från Italien, Frankrike och Nederländerna. Österrike och Luxemburg välkomnade också patienter från Frankrike och Italien.

Källa: Rådet, [5 ways the EU and member states work together against COVID-19](#), 18 januari 2021.

23 I april 2020³⁰ aktiverade rådet instrumentet för krisstöd³¹. Detta är ett verktyg som gör det möjligt för EU att genom katastrofstöd från den allmänna budgeten hjälpa medlemsstaterna att hantera de mänskliga och ekonomiska konsekvenserna av en kris. Stödet kan inbegripa central upphandling, samordning och transport av nödvändig medicinsk utrustning, hjälp med rekrytering av ytterligare hälso- och sjukvårdspersonal och tillhandahållande av finansiellt bistånd. Både instrumentet för krisstöd och rescEU:s gemensamma lager finansieras med 3 miljarder euro från EU:s budget, med ytterligare 3 miljarder euro från medlemsstaterna.

Klicka på länken för ytterligare information om [instrumentet för krisstöd](#).

24 Från och med april 2020 har kommissionen inlett flera gemensamma offentliga upphandlingsförfaranden som involverar upp till 25 medlemsstater. Detta arrangemang gör det möjligt för medlemsstaterna att göra beställningar av personlig skyddsutrustning (överdragskläder, handskar, skyddsglasögon, visir och munskydd), respiratorer, laboratorieutrustning (kit, reagenser, tops och labbförbrukningsartiklar), behandlingsläkemedel (remdesivir) och läkemedel för intensivvård (smärtstillande medel, antibiotika, muskelavslappnande medel, bedövningsmedel osv.).

Klicka på länken för ytterligare information om [gemensamma upphandlingar](#).

Stöd till forskning om behandling, diagnostik och vaccin

25 Sedan mars 2020 har EU investerat över 660 miljoner euro i coronavirusforskningsprojekt genom forsknings- och innovationsprogrammet Horisont 2020. Bidrag har gjorts tillgängliga för projekt som bland annat handlar om diagnostik, behandlingar, vaccin, epidemiologi, tillverkning samt medicinsk och digital teknik.

26 I juli 2020 tillhandahöll kommissionen och Europeiska investeringsbanken (EIB) 75 miljoner euro i Horisont 2020-finansiering till det tyska biotekniska företaget CureVac för utveckling och ökad tillverkning av vaccin. EIB har också ingått en finansieringsöverenskommelse med BioNTech SE, ett annat tyskt företag, för att

³⁰ Europeiska kommissionen, [COM \(2020\) 175 final](#), 2.4.2020.

³¹ Rådet, [förordning \(EU\) 2016/369](#) av den 15 mars 2016 om tillhandahållande av krisstöd inom unionen, 16.3.2016.

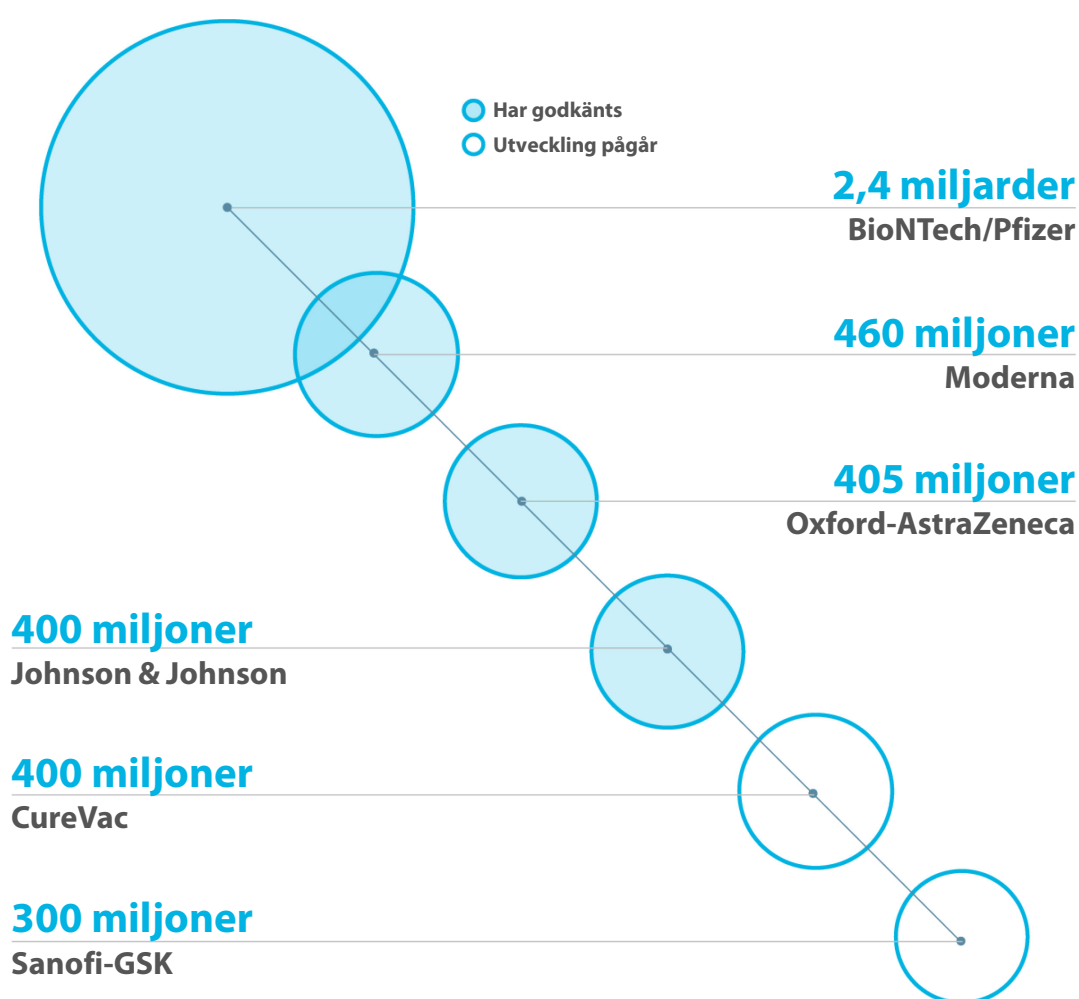
utveckla ett vaccinprogram på 100 miljoner euro (med stöd av lånegarantier från Horisont 2020-programmet).

Klicka på länken för ytterligare information om [Horisont 2020-projekt](#).

27 I juni 2020 presenterade kommissionen *EU:s strategi för vacciner mot covid-19* för att påskynda utveckling, tillverkning och spridning av vaccin. Sedan dess har kommissionen undertecknat avtal med sex läkemedelsföretag (se [Figur 6](#)) som gör det möjligt för medlemsstaterna att köpa vaccin så snart de har beviljats godkännande för försäljning i EU, på rekommendation av Europeiska läkemedelsmyndigheten (EMA, se [Ruta 3](#)).

Klicka på länken för ytterligare information om [EU:s strategi för vacciner](#).

Figur 6 – Vaccindoser som säkrats av kommissionen (maj 2021)

Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från kommissionen.

28 Hittills har kommissionen beviljat villkorliga godkännanden för försäljning av följande vacciner:

- a) BioNTech and Pfizer (21 december 2020).
- b) Moderna (6 januari 2021).
- c) Oxford-AstraZeneca (29 januari 2021).
- d) Johnson & Johnson (11 mars 2021).

Ruta 3

Europeiska läkemedelsmyndigheten

Europeiska läkemedelsmyndigheten (EMA) ligger i Amsterdam och inrättades genom förordning (EEG) nr 2309/93, som senare ersattes av förordning (EG) nr 726/2004. Myndigheten arbetar i ett EU-täckande nätverk och samordnar de vetenskapliga resurser som ställs till dess förfogande av nationella myndigheter för att säkerställa utvärderingen av och tillsynen över humanläkemedel och veterinärmedicinska läkemedel.

EMA spelar en nyckelroll i covid-19-vaccinationskampanjen, eftersom dess vetenskapliga kommittéers omfattande och oberoende utvärderingar av nya läkemedel är den grund på vilken kommissionen beviljar godkännanden för försäljning i EU³².

Ekonomi och offentliga finanser

29 EU:s ekonomiska befogenheter varierar till stor del beroende på politikområde. Den europeiska planeringsterminen utgör ramen för EU:s samordning av den ekonomiska politiken i alla medlemsstater (inbegripet särskilda regler för finanspolitisk övervakning). Den inrättades som svar på svagheter i EU:s ekonomiska styrning som framför allt avslöjades under den finansiella och ekonomiska krisen 2008, och är avsedd att förhindra uppkomsten av obalanser och säkerställa konvergens och stabilitet i EU. Förfarandet leds av kommissionen och rådet. Det är dock medlemsstaterna som i slutändan fattar beslut om den ekonomiska politiken och

³² EMA, *Authorisation of medicines*.

skattepolitiken inom gränserna för de gemensamt överenskomna reglerna (t.ex. uppfyllandet av Maastrichtkriterierna).

30 Samtidigt har kommissionen en avgörande roll att spela när det gäller nationella statliga stödordningar, eftersom den kontrollerar medlemsstaternas efterlevnad av EU-reglerna mot illojal konkurrens och kan blockera alltför stort ekonomiskt stöd till företagssektorn. På vissa villkor kan kommissionen dock upphäva de allmänna reglerna och undantagsvis godkänna tillhandahållande av statligt stöd (se punkt **32**).

31 Rådet och kommissionen hanterar även ekonomiskt bistånd till medlemsstater som upplever allvarliga ekonomiska eller finansiella störningar (genom europeiska finansiella stabiliseringsmekanismen och systemet för medelfristigt ekonomiskt stöd till medlemsstaters betalningsbalans). Hittills har EU:s budget inte varit utformad för att begränsa storskaliga ekonomiska chocker på kort sikt, eftersom den begränsas av utgiftstaken i successiva fleråriga budgetramar och olika regler för programutgifter. I detta avseende är inrättandet av återhämtningsinstrumentet *NextGenerationEU* ett paradigmskifte, eftersom det gör det möjligt för EU att för första gången finansiera sina utgifter genom att ta på sig skulder (se även punkt **39**).

Tillfälligt upphävande av EU:s regler om statligt stöd

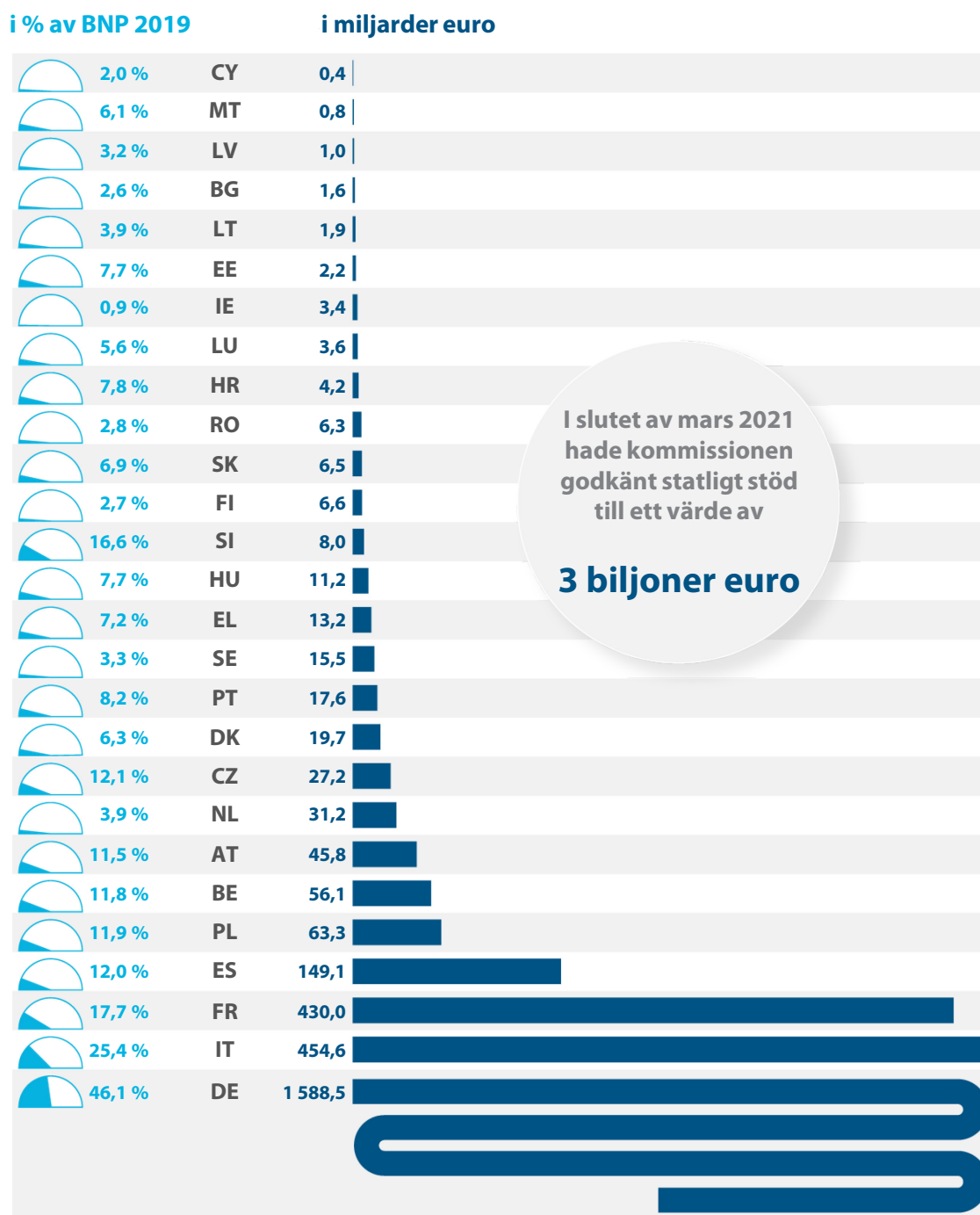
32 Den 19 mars 2020 antog kommissionen en ny *tillfällig ram* för statliga stödåtgärder som gjorde det möjligt för medlemsstaterna att bevilja offentligt stöd till företag som drabbats av krisen. I mars 2021 hade den fattat över 470 beslut om godkännande av cirka 580³³ nationella åtgärder som meddelats av alla medlemsstater inom ramen för pandemin. Hittills har kommissionen ändrat den *tillfälliga ramen* fyra gånger för att bland annat öka omfattningen av offentligt stöd (t.ex. för forskning), skydda arbetstillfällena och ekonomin och främja rekapitalisering. I slutet av mars 2021 hade kommissionen godkänt statligt stöd värt 3 biljoner euro (se **Figur 7**), vilket motsvarar ungefär 22 % av BNP i EU-27 under 2019³⁴.

Klicka på länken för ytterligare information om [statligt stöd](#).

³³ Europeiska kommissionen, *Competition State aid Brief 1/2021*, mars 2021.

³⁴ Egna uträkningar på grundval av uppgifter från Eurostat.

Figur 7 – Statligt stöd som godkändes av kommissionen 2020

Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från kommissionen (*Competition State aid brief 1/2021*).

Flexibilitet enligt EU:s finanspolitiska regler

33 Den 23 mars 2020 aktiverade kommissionen och rådet stabilitets- och tillväxtpaktens ”allmänna undantagsklausul”³⁵, vilket gjorde det möjligt för medlemsstaterna att tillfälligt avvika från de europeiska finanspolitiska regler som styr deras budgetar, och att vidta alla åtgärder de ansåg nödvändiga för att hantera krisen utan att äventyra den finanspolitiska hållbarheten. Det innebar att de nationella regeringarna bland annat kunde öka finansieringen av hälso- och sjukvården, främja ekonomiska investeringar och bibehålla arbetstillfällena och sysselsättning under krisen.

Klicka på länken för ytterligare information om [stabilitets- och tillväxtpakten](#).

Ekonomiskt stöd till medlemsstaterna

34 Den 26 mars 2020 antog Europaparlamentet och rådet *investeringsinitiativet mot effekter av coronaviruset (CRII)*, vilket frigjorde 37 miljarder euro från de *europeiska struktur- och investeringsfonderna* (ESI-fonderna) för att stödja arbetsmarknaden, små och medelstora företag, hälso- och sjukvård och andra nyckelsektorer. Dessutom tillhandahöll *Europeiska unionens solidaritetsfond* ytterligare 800 miljoner euro i ekonomiskt stöd till de värst drabbade länderna.

35 Investeringsinitiativet mot effekter av coronaviruset trädde i kraft den 1 april 2020 och följdes senare under månaden av investeringsinitiativet mot effekter av coronaviruset plus (CRII+), ett kompletterande paket med förenklade tillfälliga åtgärder som möjliggör större flexibilitet i användningen av outnyttjad finansiering från ESI-fonderna, såsom:

- a) fler alternativ för överföring av åtaganden mellan olika sammanhållningspolitiska fonder³⁶, regionkategorier och finansieringsmål,
- b) möjligheten att helt finansiera sammanhållningsutgifter för covid-19-program från EU:s budget under räkenskapsåret 1 juli 2020–30 juni 2021.

³⁵ Stabilitets- och tillväxtpakten är en uppsättning regler för att säkerställa att medlemsstaterna upprätthåller sunda offentliga finanser och samordnar sin finanspolitik (Europeiska kommissionen, *Stability and Growth Pact*).

³⁶ Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Sammanhållningsfonden.

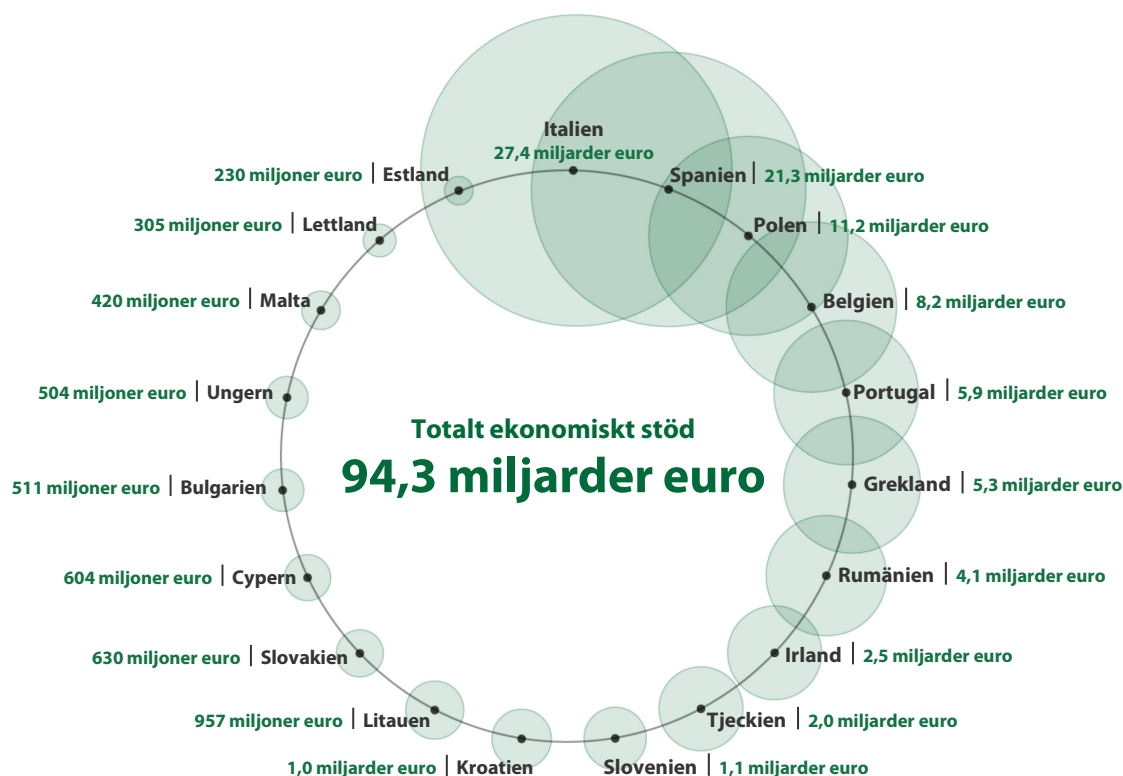
Klicka på länken för ytterligare information om *investeringsinitiativet mot effekter av coronaviruset (CRII)* och *investeringsinitiativet mot effekter av coronaviruset plus (CRII+)*.

36 Den 9 april 2020 föreslog Eurogruppen³⁷ tre säkerhetsnät för nödsituationer för att stödja arbetstillfällena och sysselsättning, företag och offentliga finanser. Den 23 april ställde sig rådet bakom paketet och efterlyste att det skulle tas i användning senast den 1 juni 2020. Paketet var värt 540 miljarder euro och bestod av följande:

- a) Kristöd med anledning av pandemin från Europeiska stabilitetsmekanismen – 240 miljarder euro för de medlemsstater som drabbats hårdast av covid-19-krisen.
- b) EIB:s alleuropeiska garantifond – 200 miljarder euro för att hjälpa företag, särskilt små och medelstora företag, som står inför likviditetsbrist.
- c) *Sure-instrumentet* (stöd för att minska risken för arbetslöshet i en krissituation) – 100 miljarder euro för att hjälpa till att finansiera system för korttidsarbete och liknande åtgärder (se **Figur 8**).

³⁷ Euroområdet medlemsstaters ekonomi- och finansministrar.

Figur 8 – Sure, totala anslag per medlemsstat

Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från kommissionen.

37 På grundval av kommissionens förslag godkände rådet totalt 94,3 miljarder euro i ekonomiskt stöd till 19 medlemsstater via Sure. I maj 2021 hade 89,6 miljarder euro av detta belopp betalats ut.

Klicka på länken för ytterligare information om [Sure](#).

Europeiska centralbankens åtgärder

38 Den 18 mars 2020 inledde ECB sitt *stödköpsprogram föranlett av pandemin* (PEPP). Detta är ett verktyg som ökar den offentliga och privata sektorns likviditet genom riktade långfristiga refinansieringstransaktioner. Programmet gör det möjligt för medlemsstaterna att hjälpa företag och hushåll att hantera krisens omedelbara effekter genom att underlätta statliga lån på förmånligare villkor. PEPP hade en inledande budget på 750 miljarder euro och tilldelades ytterligare 600 miljarder euro den 4 juni och 500 miljarder euro den 10 december, vilket innebär totalt 1 850 miljarder euro.

Klicka på länken för ytterligare information om [PEPP](#).

Återhämtningsplan för Europa.

39 Den 27 maj 2020 föreslog kommissionen NextGenerationEU, det nya återhämtningsinstrumentet på 750 miljarder euro, tillsammans med en förstärkt långsiktig EU-budget för 2021–2027. Den 21 juli godkände rådet kommissionens förslag med flera viktiga ändringar. Det nya tillfälliga instrumentet är inriktat på att reparera de omedelbara socioekonomiska skador som pandemin orsakat och på att bygga ett grönare, mer digitalt och mer motståndskraftigt Europa. Anslagen är fördelade på sju individuella program (se [Figur 9](#)), varav *faciliteten för återhämtning och resiliens* och *React-EU* är de mest framträdande³⁸:

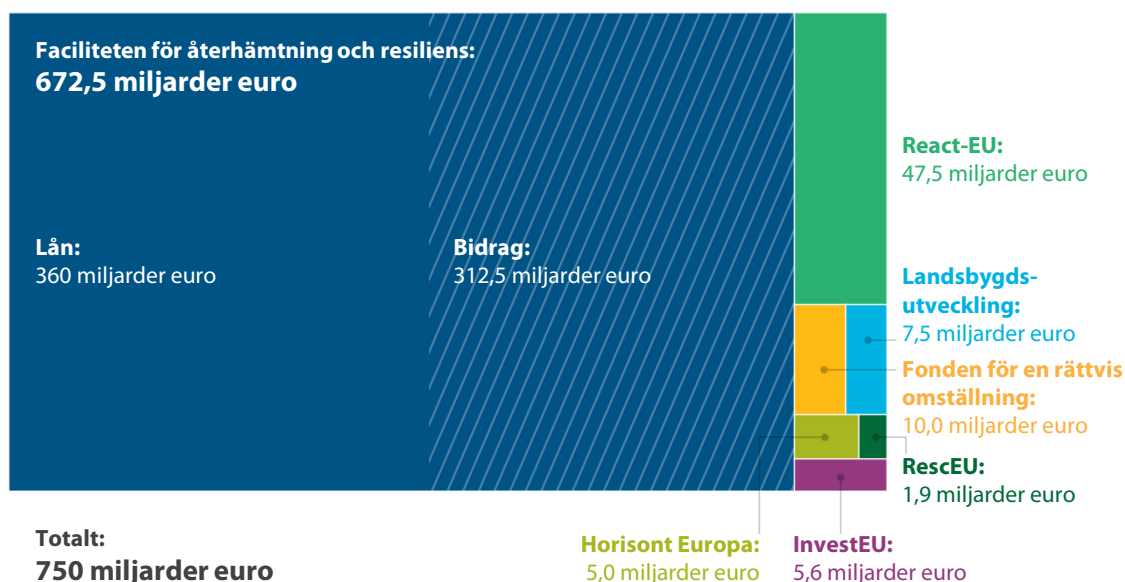
- a) *Faciliteten för återhämtning och resiliens*, som utgör huvuddelen av NextGenerationEU, stöder medlemsstaternas investeringar för snabb återhämtning. Dess budget på 672,5 miljarder euro fördelas genom bidrag (312,5 miljarder euro) och lån (360 miljarder euro).
- b) *React-EU* (47,5 miljarder euro) bygger vidare på initiativen CRII och CRII+ till stöd för arbetstillfällen och sysselsättning, små och medelstora företag, de offentliga hälso- och sjukvårdssystemen och omställningen till en grönare och digital ekonomi. Finansiering finns tillgänglig³⁹ inom praktiskt taget alla sektorer.

Klicka på länken för ytterligare information om [återhämtningsplanen för EU](#).

³⁸ Vid sidan av *faciliteten för återhämtning och resiliens* och *React-EU* har de övriga anslagen från NextGenerationEU formen av tilläggsbelopp till program inom den fleråriga budgetramen för 2021–2027 och måste användas i enlighet med den sektorsspecifika lagstiftningen.

³⁹ Genom Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt.

Figur 9 – NextGenerationEU, totala anslag per program

Källa: Europeiska unionens råd.

Övriga områden

Offentlig säkerhet och civilskydd

40 Inom områdena offentlig säkerhet och civilskydd har medlemsstaterna behörighet att införa isolerings- och nedstängningsåtgärder, såsom stängning av gränser, butiker och verksamheter, eller andra bestämmelser för att begränsa rörelsefriheten. EU, med kommissionen som företrädare, har inte kunnat göra mycket mer än att erbjuda samordning och utfärda riktlinjer om att begränsa åtgärdernas skadliga inverkan på den inre marknaden, särskilt den fria rörligheten för varor och personer. Kommissionen kan i det avseendet kontrollera om åtgärderna är motiverade, det vill säga lämpliga, nödvändiga och proportionerliga i förhållande till sina mål.

41 Redan i slutet av januari 2020⁴⁰ vidtog kommissionen åtgärder genom EU:s *civilskyddsmekanism* för att transportera hem EU-medborgare som blivit strandsatta på olika håll i världen. Den hjälpte också medlemsstaterna att samordna sina insatser för assistans och hemtransport. Hittills har medlemsstaterna transporterat hem över

⁴⁰ Europeiska kommissionen, *Coronavirus: EU Civil Protection Mechanism activated for the repatriation of EU citizens*, 28.1.2020.

en halv miljon människor från hela världen, varav 90 000 med stöd från civilskyddsmekanismen.

Klicka på länken för ytterligare information om [EU Civil Protection Mechanism](#).

42 Den 13 oktober 2020 antog medlemsstaterna *rådets rekommendation om en samordnad strategi för inskränkningar i den fria rörligheten*⁴¹ med anledning av pandemin. I rekommendationen anges fyra viktiga punkter där medlemsstaterna behöver samordna sina ansträngningar:

- a) Ett gemensamt kartsystem med en överenskommen färgkod.
- b) Gemensamma kriterier för medlemsstaternas beslut om införande av reserestriktioner.
- c) En gemensam ram för åtgärder som tillämpas på personer som reser (testning och karantän).
- d) Tillhandahållande utan onödigt dröjsmål av tydlig information till allmänheten.

Kommissionen har utfärdat en rad olika riktlinjer och råd, till exempel om gränsförvaltningsåtgärder och fri rörlighet för arbetstagare (framför allt inom hälsovårds- och livsmedelssektorerna). Den har också lanserat plattformen *Re-Open EU* där resenärer kan hitta epidemiologiska uppgifter och information om gällande säkerhets- och reserestriktioner.

Klicka på länken för ytterligare information om [Coronaviruset – vad gör EU?](#).

⁴¹ Europeiska kommissionen, [COM\(2020\) 499 final](#), 4.9.2020.

DEL II – Översikt över de högre revisionsorganens arbete

43 Europeiska revisionsrätten och de övriga högre revisionsorganen i EU reagerade snabbt på den exceptionella krisen genom att inleda ett flertal revisions- och övervakningsverksamheter. År 2020 offentliggjorde de högre revisionsorganen i Belgien, Cypern, Tyskland, Lettland, Litauen, Nederländerna, Portugal, Rumänien, Slovakien, Sverige och revisionsrätten 48 rapporter om flera politikområden (se *Bilaga – Fullständig förteckning över covid-relaterade publikationer från EU:s högre revisionsorgan 2020*). I detta avsnitt ges en översikt över 17 av dessa rapporter som omfattar fem prioriterade områden för återhämtningsutgifter. För att kompendiet inte skulle bli alltför långt bidrog varje högre revisionsorgan med uppgifter om endast en rapport per prioriterat område⁴² och inte mer än tre totalt. I varje bidrag anges sammanhanget och skälen till revisionsverksamheten och de huvudsakliga resultaten och slutsatserna sammanfattas.

⁴² Med undantag för Lettlands högre revisionsorgan, vars revision av interna skäl resulterade i två rapporter.

Tabell – 17 bidrag från högre revisionsorgan inom fem prioriterade områden

	Belgien	Cypern	Tyskland	Lettland	Litauen	Nederländerna	Portugal	Rumänien	Slovakien	Sverige	EU (Revisionsrätten)
Folkhälsa											
Nationellt hälso- och sjukvårdssystem						✓					
Lagstadgad sjukförsäkring		✓									
Offentlig upphandling	✓	✓									
Inventering av medicinsk utrustning								✓			
Information till allmänheten			✓								
Digitalisering											
Utbildningssystem			✓								
Statlig förvaltning					✓						
Socioekonomiska insatser											
Företag					✓						
System för permitteringsstöd			✓								
Kris- och katastrofhantering				✓							
EU:s ekonomiska insatser										✓	
Offentliga finanser och relaterade risker											
Offentliga finanser och relaterade risker					✓				✓		
Budgetgenomförande						✓					
Allmänna åtgärder på olika förvaltningsnivåer											
Alla förvaltningsnivåer						✓		✓			
Lokal förvaltning						✓					

Prioriterat område: Folkhälsa

44 Det är medlemsstaterna som i första hand ansvarar för folkhälsopolitiken och för beslut om genomförande och finansiering av hanteringen av pandemin. För att förhindra att viruset sprids, skydda sina befolkningar och minska belastningen på sina folkhälsosystem, särskilt när det gäller sjukhusens kapacitet att ta emot patienter, har medlemsstaterna infört en lång rad åtgärder som, även om de i stora drag liknar varandra, avsevärt skiljer sig åt i fråga om omfattning och varaktighet runtom EU.

45 De mest typiska åtgärderna är social distansering, användning av skyddsutrustning (såsom munskydd), system för kontaktpårning, test- och vaccinationskampanjer och inrättande av tillfälliga sjukhus för att hantera plötsliga ökningar av mängden covid-19-patienter. För att kontrollera smittspridningen har medlemsstaterna samtidigt periodvis infört restriktioner och nedstängningar, stängt skolor, förskolor och icke-väsentliga företag, och ibland till och med industriproduktion. Nästan alla medlemsstater har infört en politik för att människor ska hålla sig hemma, och göra undantag från detta endast för de allra viktigaste behoven, och har inlett kampanjer i traditionella och sociala medier för att informera allmänheten om hur man kan minimera risken för smitta, men också för att bekämpa desinformation och falska nyheter. De största anslagen har gått till hälso- och sjukvårdssektorn, forskning om och utveckling av vacciner och upphandling av medicinsk utrustning.

46 De högre revisionsorganen i Belgien, Cypern, Tyskland, Lettland, Portugal och Slovakien har därför inriktat en del av sina revisionsinsatser på folkhälsa och relaterade åtgärder som en av prioriteringarna i hanteringen av pandemin. Det tyska högre revisionsorganet har undersökt covid-19:s inverkan på den lagstadgade sjukförsäkringen och den federala budgeten, Belgien, Cypern och Slovakien har granskat förfarandena för offentlig upphandling, och det lettiska högre revisionsorganet har bedömt den covid-relaterade användningen av offentliga medel för mediestöd.

Nationellt hälso- och sjukvårdssystem

Portugal

Tribunal de Contas

Covid-19 – Inverkan på det nationella hälso- och sjukvårdssystemets verksamhet och tillgången till hälso- och sjukvård

Offentliggjord	Typ av revision	Period som avses	Länk
15.10.2020	Översikt	Mars–juli	PT

Vad vi bedömde och varför

Behovet av att svara på covid-19-pandemin fick de flesta länder och hälso- och sjukvårdsleverantörer att anta åtgärder som begränsade den planerade vården. I Portugal stoppades icke-brådskande planerad verksamhet genom hälsovårdsministrarnas förordning av den 15 mars 2020.

Våra iakttagelser

De nationella hälso- och sjukvårdsleverantörernas verksamhet mellan mars och maj 2020 var således lägre än under samma månader 2019. De verksamhetsformer som påverkades mest var planerade operationer (nedgång med 58 %, 93 300 operationer), akutvård på sjukhus (nedgång med 44 %, 683 389 besök) och inledande läkarbesök inom öppen vård (nedgång med 40 %, 364 535 besök).

Konsultationer på distans spelade en viktig roll för att minska antalet personliga möten inom primärvården (distanskonsultationer eller ospecificerade konsultationer ökade med 83 % till 65 % av de totala besöken). Däremot förblev användningen av distanskonsultation inom sjukhusvården minimal.

Antalet nya patienter som remitterades från primärvårdsenheter till läkarbesök i öppenvården eller till operation minskade avsevärt. Antalet bokningar av läkarbesök efter remiss fram till maj 2020 var endast 67 % av siffran för samma period 2019, medan den motsvarande procentsatsen för operationsremisser var 42 %.

Trots detta försämrades väntetiden för patienter på väntelistor mellan den 31 december 2019 och den 31 maj 2020. Medianväntetiden för ett besök inom

öppenvården ökade från 100 till 171 dagar, och ungefär 69 % av personerna som stod på väntelistan den 31 maj 2020 fick vänta längre än den maximala garanterade väntetiden. Medianväntetiden för operation ökade från 106 till 147 dagar, och ungefär 43 % av personerna som stod på väntelistan den 31 maj 2020 hade då redan överskridit den maximala garanterade väntetiden.

Efterlevnaden av de garanterade maximala väntetiderna minskade för operationer som utfördes i maj 2020, även om den låg relativt nära de siffror som registrerats under tidigare år. Efterlevnaden av de garanterade maximala väntetiderna förbättrades för de mest akuta operationerna (prioriteringar 3 och 4, cancer och andra sjukdomar), vilket återspeglar fokuseringen på dessa patienter jämfört med mindre akuta fall. Hälso- och sjukvårdssystemets återupptagande av icke-brådskande verksamhet. I detta beslut fastställs åtgärder som potentiellt skulle kunna förbättra resurstilldelningens ändamålsenlighet och effektivitet, även om det finns risker i fråga om genomförandet.

I juni 2020 var resultaten blandade vad gäller återupptagandet av verksamheten. Även om antalet planerade operationer och öppenvårdsbesök på vissa sjukhusenheter delvis återhämtat sig, låg resultaten under 2019 års nivåer för de flesta enheter.

Vår slutsats

Ytterligare klinisk vård kommer att behövas för att tillhandahålla behandling som inte var möjlig på grund av covid-19-pandemin. Följaktligen finns det en risk för att det nationella hälso- och sjukvårdssystemet inte kan klara av denna ytterligare efterfrågan utan att väntetiderna ökar betydligt.

Detta skulle kunna motivera att det undantagsvis skapades särskilda incitament för nationell finansiering av hälso- och sjukvård, utöver de befintliga mekanismer som tillämpas av ministeriet och utan att ytterligare åtgärder utesluts, vilket redan har skett genom ökade incitament för ytterligare tillhandahållande av tjänster inom det nationella hälso- och sjukvårdssystemet.

Efter den allmänna nedstängningen på grund av nödsituationen kan det vara lämpligt att identifiera bästa praxis för omorganisering av tjänster i det nationella hälso- och sjukvårdssystemet och att se över och anpassa beredskapsplaner. Målet skulle vara att kartlägga och utvärdera balansen mellan resurstilldelning för behandling av covid-19-patienter och diagnos och behandling av andra sjukdomar, inklusive icke-akut vård.

Utmaningarna med regleringen av tjänstenivån och lämplig resursfördelning kvarstår och kommer att fortsätta göra det under den närmaste framtiden. Den planerade vård som inte kunde ges kommer att behöva tillhandahållas och det nationella hälso- och sjukvårdssystemet måste vara berett att bekämpa en eventuell andra våg av pandemin.

Lagstadgad sjukförsäkring

Tyskland
Bundesrechnungshof

Rådgivande rapport till den tyska förbundsdagens budgetutskott om effekterna av covid-19-pandemin på systemet för lagstadgad sjukförsäkring

Offentliggjord	Typ av revision	Period som avses	Länk
13.11.2020	Regelefterlevnadsrevision/ effektivitetsrevision	Mars–oktober	DE

Vad vi bedömde och varför

I mars 2020, efter att förbundsdagen hade fastställt att en nationell epidemi förelåg, vidtog förbundsregeringen åtgärder för att mildra effekterna av covid-19-pandemin och också undvika överbelastning av hälso- och sjukvårdssystemet. Dessa åtgärder belastade den federala budgeten men också det lagstadgade sjukförsäkringssystemet som utgör grunden för stabiliteten i det tyska hälso- och sjukvårdssystemet. Försäkringskassorna får finansiella medel från en hälsofond som förvaltas av en federal myndighet. Fonden finansieras med avgifter och ett årligt federalt bidrag på 14,5 miljarder euro. Till följd av de ökade utgifterna under pandemin sköt man till ett ytterligare federalt bidrag på 3,5 miljarder euro 2020 och 5 miljarder euro 2021. Hälsofonden måste enligt lag hela tiden förfoga över en minsta likviditetsreserv, för närvarande 20 % av de genomsnittliga månatliga utgifterna. Tyskland har också privata sjukförsäkringsbolag, där endast en förhållandevis liten del av befolkningen är försäkrad. Privata sjukförsäkringsbolag får inga offentliga bidrag. Vi granskade den inverkan som pandemin hade på hälsofonden, dess likviditetsreserv och de lagstadgade försäkringskassorna. Vi rapporterade våra resultat i fråga om det årliga federala bidraget och dess inverkan på den federala budgeten till förbundsdagens budgetutskott. Rapporten täcker situationen fram till oktober 2020.

Våra iakttagelser

De åtgärder som vidtogs för att begränsa pandemin i Tyskland ledde till betydande begränsningar i samhällslivet och en ekonomisk nedgång, vilket också påverkade avgiftsintäkterna för de lagstadgade försäkringskassorna. Expertpanelen med ansvar för årliga uppskattningar av försäkringskassornas intäkter förutspådde endast en liten ökning av avgiftsintäkterna till 221,4 miljarder euro för hela år 2020. Detta var 4,2 miljarder euro mindre än vad som förutsågs före pandemin. Under andra kvartalet 2020 minskade försäkringskassornas utgifter avsevärt inom vissa områden. Det gällde främst ersättningar för tandvård, sjukgymnastik, logopedi, insatser för tidig upptäckt, förebyggande åtgärder och rehabiliteringsåtgärder samt sjukhusvård. Sjukhusen reserverade ledig kapacitet för covid-19-fall från mitten av mars och sköt upp icke-akuta operationer och behandlingar. Besparingarna åts dock upp av extra utgifter, särskilt för personlig skyddsutrustning och ökad patientvård. Efter att tillhandahållandet av vårdtjänster hade stabiliserats från juli 2020 räknade det federala hälsoministeriet med att utgifterna skulle uppgå till 257,8 miljarder euro 2020, vilket är 4,3 % mer än under 2019.

För att kompensera för minskade intäkter var hälsofonden tvungen att göra kompensationsbetalningar från sin likviditetsreserv. Kompensationsbetalningarna för sjukhusvård ersattes från den federala budgeten och har hittills uppgått till 8,9 miljarder euro. Andra kompensationsbetalningar och utgifter för mer än 12 000 extra intensivvårdsplatser med tillgång till respirator har hittills uppgått till omkring 1,8 miljarder euro. Dessutom fick sjukhusen 93 miljoner euro för bonusar till sjukvårdspersonal som belastats särskilt hårt på grund av pandemin. Kostnaderna för laboratoriediagnostik ökade till följd av testandet för coronavirus efter kontakt med smittade personer eller efter återkomst från riskområden utomlands. Hittills har 104 miljoner euro ställts till förfogande från hälsofonden för detta ändamål.

I början av 2020 uppgick hälsofondens likviditetsreserv till 10,2 miljarder euro. I slutet av budgetåret den 15 januari 2021 uppgick reserven till 6,4 miljarder euro. Fram till den 15 januari 2022 förutspås en ytterligare minskning av likviditetsreserven till 5,2 miljarder euro.

Vår slutsats

Effekterna av covid-19-pandemin kommer att bestå under 2021. Ett pandemirelaterat federalt budgetanslag på 5 miljarder euro kommer därför att tillhandahållas för att minska bördan för avgiftsbetalarna även under 2021. Dessutom ska försäkringskassorna överföra reserver på 8 miljarder euro till hälsofonden. Vi har ställt oss bakom denna lagenliga engångsåtgärd i fråga om överföring av tillgångar med

hänvisning till att dessa reserver i huvudsak byggts upp av bidrag från hälsofonden. På så sätt har de lagstadgade försäkringskassornas finansiella situation kunnat stabiliseras tills vidare. Men deras likviditetsreserver har minskat avsevärt och ligger inte långt över den lagstadgade miniminivån. Ytterligare pandemirelaterade ökning av utgifterna under 2021 skulle kunna göra det svårt att upprätthålla reservens miniminivåer för 2022. Eftersom det för närvarande inte går att förutse hur pandemin kommer att utvecklas är de finansiella konsekvenserna för försäkringskassorna fortfarande osäkra. Vi har uppmanat det federala hälsoministeriet att noggrant följa utvecklingen och vid behov vidta lämpliga åtgärder för att stabilisera hälso- och sjukvårdssystemet.

Offentlig upphandling

Belgien
Rekenhof

Statligt kontrakt för covid-19-kontaktspårning

Offentliggjord	Typ av revision	Period som avses	Länk
25.11.2020	Regelefterlevnadsrevision	April–augusti	NL

Vad vi bedömde och varför

Vi undersökte ett stort statligt kontrakt som utgör en del av åtgärderna för att hantera covid-19-krisen: kontraktet om kontaktspårning. Undersökningen omfattade endast den flamländska regeringens byrå för hälso- och sjukvårds tilldelning av kontraktet. Den omfattade inte den övergripande beslutsprocessen rörande kontaktspårning, effektiviteten och ändamålsenligheten i fråga om strategin för och genomförandet av kontaktspårningen eller hur den organiserades.

Våra iakttagelser

Kontaktspårningskontraktet tilldelades genom ett förhandlat förfarande utan föregående offentliggörande som används under ytterst brådskande omständigheter. Även för sådana förfaranden ska den upphandlande myndigheten när så är möjligt samråda med flera entreprenörer. Trots att sex företag kontaktades fick byrån för hälso- och sjukvård bara in ett anbud.

Vi kunde inte med säkerhet fastställa om de kontaktade företagen hade behandlats lika och huruvida principen om insyn hade följts. Vissa delar av tilldelningsförfarandet kunde faktiskt inte förklaras till fullo. Vi är också osäkra vad gäller varaktigheten, arten och innehållet i byråns kontakter med de olika företagen inom ramen för detta kontrakt.

Det förekom också vissa administrativa och rättsliga brister och förbiseenden i tilldelningsförfarandet. En del av dessa berodde förmodligen på att tilldelningsförfarandet måste inledas och slutföras så snabbt. Till följd av detta kunde byrån för hälso- och sjukvård inte utarbeta kontraktet grundligt eller tillräckligt

detaljerat, och tidsfristen för att granska anbudet och förhandla var begränsad. Dessa omständigheter hade utan tvekan en ogynnsam eller negativ inverkan på prissättning, kvalitet och säkerhet i förhållande till anbudet.

Bristen på alternativa förhandlingspartner, i kombination med behovet av att få igång kontraktet, försvagade byråns förhandlingsposition. Byrån kunde inte heller göra någon prisjämförelse för att kontrollera att priset låg i linje med marknadens vanliga nivå.

Den flamländska regeringen fattade beslutet att tilldela kontaktspårningskontraktet den 5 maj 2020. Redan den 16 juli 2020 undertecknades ett ändringsförslag med tillägg och ändringar av kontraktet till ett belopp på över 1,57 miljoner euro (inklusive moms). Vissa delar av detta ändringsförslag verkar dock – åtminstone delvis – ha inkluderats i det ursprungliga kontraktet eller anbudet.

Under dessa omständigheter är det absolut nödvändigt att byrån för hälso- och sjukvård noggrant övervakar genomförandefasen. Byrån agerade dock inte på flera användbara och konkreta förslag från finansinspektionen för att bidra till att bättre hantera osäkerheter, risker och sidoeffekter under genomförandefasen och övervaka kontraktet närmare.

Byrån för hälso- och sjukvård påpekade att tjänsteleverantören skulle fakturera på grundval av tjänster som faktiskt tillhandahållits, vilket gjorde det möjligt att övervaka faktureringen närmare. Tjänsteleverantörens skyldighet att lämna in en verksamhetsrapport och en finansiell rapport varje kvartal skulle möjliggöra ytterligare övervakning och kontroll.

Vår slutsats

På grund av att man var tvungen att tilldela kontraktet så snabbt var förberedelserna av det inte utan brister. Avsaknaden av flera anbud, i kombination med den extrema brådskan med kontraktet, försvagade också förhandlingspositionen för byrån för hälso- och sjukvård. Vi rekommenderar därför att byrån fortlöpande övervakar kontraktets genomförandefas nära.

Cypern

Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας

Revision av anbudsförfaranden i samband med covid-19-pandemin

Offentliggjord	Typ av revision	Period som avses	Länk
13.10.2020	Regelefterlevnadsrevision	April–juni	EL

Vad vi bedömde och varför

Revisionen omfattade tre ämnen:

- Upphandling av tjänster för molekylär covid-19-testning under pandemin, för vilket den upphandlande myndigheten – hälsovårdsministeriets direktorat för inköp och upphandling – vid tidpunkten för revisionen hade genomfört 16 anbudsinfordringar/program enligt det förhandlade förfarandet på grund av det akuta behovet.
- Direktoratets inköp av nio miljoner munskydd för engångsbruk till en kostnad av 4,68 miljoner euro plus moms inom ramen för två anbudsinfordringar.
- Genomförandet av ett projekt för att inrätta en ny intensivvårdsenhet.

Våra iakttagelser

- Den viktigaste frågan i samband med revisionen gäller kostnaden för molekylärtesterna och de betydande variationer som observerats över tiden: under en tvåmånadersperiod sjönk kostnaden med 55 %, från en högsta nivå på 110 euro till en lägsta nivå på 50 euro per test, följt av en minskning till 40–43 euro per test. Det är också värt att notera att minskningen observerades i de redovisade kostnaderna från ett privat laboratorium som stod för 69 % av alla tester, varav de flesta utfördes till den högre kostnaden.

Vi fann att den upphandlande myndigheten i stor utsträckning hade följt och tillämpat de förfaranden som föreskrivs i den lagstiftning om offentlig upphandling som är tillämplig i undantagsfall. Det fanns dock två fall av direkt tilldelning av kontrakt till ett företag där en tidigare minister hade ett intresse. En allmän iakttagelse var att den nuvarande ministern, i motsats till gällande lagstiftning, inte begränsade sig till att godkänna molekylärtesterna, utan faktiskt

utfärdade instruktioner i förväg och fastställde nästan alla aspekter av det förfarande som han senare ombads att tillämpa och godkänna.

- b) Upphandlingsförfarandena respekterades inte fullt ut vid inköp av munskydd, och inte heller principerna om insyn, likabehandling av alla ekonomiska aktörer eller upprätthållandet av sund konkurrens, vilka utgör kärnan i EU:s och Cyperns lagstiftning om offentlig upphandling. Bland annat konstaterades brister när det gäller fastställandet av behov och begränsningar som införts, och ett anbud som lämnats av en ekonomisk aktör utanför förfarandet godtogs i efterhand. Vi anser också att avsaknaden av en objektiv kostnadsbedömning i båda förfarandena utgör en allvarlig brist.
- c) Den statliga hälsovårdsorganisationen utsåg en viss arkitekt till att utarbeta en studie för och övervaka byggandet av en ny intensivvårdsenhet, utan tillämpning av något anbuds förfarande. Den utsåg också en viss entreprenör för utförandet av bygget på ett sätt som inte garanterade ens ett minimum av konkurrens, även om anbud begärdes in från tre kontrakterande företag. Kontraktet tilldelades den uppdragstagare som ursprungligen utsetts, eftersom de två andra företagen hade bjudits in att delta i sista minuten och därför inte lämnade några anbud. Hela anbuds förfarandet gav ett falskt intryck av påstådd konkurrens. Vidare har det berörda kontrakterande företaget ett särskilt förhållande till en högt uppsatt medlem av den organisation som valde ut det. Slutligen ströks en väsentlig klausul i anbudsvillkoren, om åläggande av mycket dryga böter vid försenat genomförande av projektet, efter det att anbuden lämnats in och före undertecknandet av kontraktet.

Vår slutsats

Vi förstår till fullo de särskilda pandemirelaterade omständigheter under vilka de granskade anbuds förfarandena genomfördes. I lagstiftningen om offentlig upphandling fastställs dock förfaranden för tilldelning av kontrakt även i nödsituationer, där den upphandlande myndigheten kan genomföra ett förhandlat förfarande som är snabbare och mer flexibelt än de förfaranden som normalt tillämpas och som samtidigt upprätthåller de grundläggande principerna för offentlig upphandling.

Vi anser att ovannämnda principer inte respekterades, samtidigt som det sätt på vilket frågan hanterades uteslöt tillräcklig kontroll över förfarandet, på grund av den begränsade information som fanns tillgänglig. Vi vill betona att de särskilda omständigheterna vid anbuds förfarandet inte leder till upphävande av skyldigheten att följa ordinarie förfaranden med respekt för principerna om insyn och likabehandling av

alla ekonomiska aktörer, principer som är centrala i EU:s och Cyperns lagstiftning om offentlig upphandling. Den relevanta lagstiftningen om offentlig upphandling måste alltid tillämpas strikt, eftersom den ger upphandlande myndigheter alternativ och lämpliga verktyg oavsett rådande omständigheter. Även under pandemiska förhållanden, såsom under den aktuella tidsperioden, är det nödvändigt att skydda folkhälsan å ena sidan, och öppenhet och likabehandling å andra sidan, och därigenom skydda allmänintresset.

Inventering av medicinsk utrustning

Slovakien

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Förvaltning av statliga materialreserver i nödsituationer

Offentliggjord	Typ av revision	Period som avses	Länk
21.9.2020	Effektivitetsrevision	Juni–september	SK

Vad vi bedömde och varför

Revisionsmålet var att bedöma huruvida Slovakiens förvaltning av statliga materialreserver (ASMR) hade lämpliga och ändamålsenliga befogenheter och processer samt att bedöma ASMR:s beredskap och granska dess åtgärder i händelse av en nödsituation (pandemi).

Med tanke på bristen på medicinska produkter i Slovakien under den första covid-19-vågen förväntade vi oss att ASMR:s befogenheter och processer inte var lämpliga och ändamålsenliga och att det saknades beredskap för covid-19-pandemin.

Våra iakttagelser

Vi lyfte fram hur oförberedda de statliga institutionerna var.

Krishanteringsmyndigheterna hade inte fullgjort sina skyldigheter och hade inte lämnat in ansökningar om lager av medicinsk utrustning för nödsituationer till ASMR. De produkter som ska tillhandahållas av ASMR bestäms av regeringen. Medicinska förnödenheter ingick dock inte i ASMR:s portfölj förrän ett regeringsbeslut fattades den 27 februari 2020. Staten kunde därför inte tillhandahålla de nödvändiga medicinska förnödenheterna till sjukhus, vårdhem för äldre eller yrkesverksamma i första ledet. Två rådgivande expertkommittéer – regeringens pandemikommission och den nationella anti-epidemiska kommissionen – innehade nyckelroller i den exceptionella epidemisituationen. Vi fann att deras roll var formell, och den anti-epidemiska kommissionen, med landets ledande hälsoinspektör som ordförande, hade inte sammanträtt en enda gång sedan 2019. Å andra sidan hade den permanenta krisstyrkan, ett organ som saknar rättsliga befogenheter och behörighet, aktivt deltagit i förvaltningsprocessen. Det finns inga skriftliga bevis från den permanenta krisstyrkans

möten i fråga om deras slutsatser, till exempel om att prioritera fördelningen av beredskapslager. Statens främsta samordnande organ i nödsituationer är den centrala krisstyrkan, och den slovakiska regeringen är den högsta myndighet som har rätt och skyldighet att fatta beslut.

Vi uppmärksammade också ASMR:s bristande beredskap för nästa våg av pandemin. Förberedelser gjordes utan en omfattande bedömning av ändamålsenligheten och effektiviteten i de åtgärder som hade vidtagits vid den första vågen. Till följd av detta verkade ASMR:s lager i mitten av september 2020 endast var fyllda till 16 % med medicinsk utrustning. Detta utgjorde en risk för förmågan att snabbt reagera på en snabb ökning av antalet covid-positiva patienter. ASMR hade inte reserver för 60 dagar, vilket krävs i regeringens resolution, utan endast för tio dagar. Av 14 typer av medicinsk utrustning fanns endast två tillgängliga i tillräcklig mängd, men lagren av kirurgiska munskydd och covid-19-tester var större än vad som krävdes. Det fanns inga säckar för farligt biologiskt avfall och efterfrågan på skyddsrockar, handskar och visir för engångsbruk kunde inte på långa vägar tillgodoses (10 %). ASMR-ledningens hantering av ansökningar om medicinsk utrustning varierade från fall till fall och den hade ingen mekanism för objektiv bedömning eller prioritering. Under 2020 tilldelade ASMR medicinskt material till ett värde av nästan 40 miljoner euro, varav nästan tre fjärdedelar var till för hälso- och sjukvårdssektorn. Förvaltningen svarade snabbast på en begäran från Slovakiens regeringskansli – utrustningen blev tillgänglig inom två dagar, men det tog mer än en månad att besvara en begäran från justitieministeriet.

ASMR är en verkställande del av det statliga krishanteringssystemet. Ministerier och offentliga myndigheter måste lämna in ansökningar om inrättande av beredskapslager och sammansättningen av material till ASMR. Hälsoministeriet uppfyllde inte denna skyldighet förrän i slutet av februari 2021 och begärde att ASMR skulle tillhandahålla medicinsk utrustning för 30 dagar till folkhälsomyndigheter och sjukhusens infektionskliniker. I vår rapport framhålls risken för brist på personligt ansvar vid passivitet, dvs. statliga institutioners bristande efterlevnad. Under den rådande nödsituationen tillhandahöll ASMR de förnödenheter som borde ha tillhandahållits av olika centrala statliga myndigheter.

Vi påpekade också att ASMR:s otillräckliga användning av it-system, särskilt mellan dess huvudkontor och filialer, bidrog till att man inte hade överblick i realtid över lagren i flera delar av Slovakien.

Vår slutsats

Vi fann att ASMR:s inte hade lämpliga och ändamålsenliga befogenheter och processer vid tidpunkten för krisen, och vi belyste dess bristande beredskap för covid-19-pandemin. Vi utfärdade både systemiska och förfarandemässiga rekommendationer för att åtgärda de konstaterade bristerna.

Vi rekommenderade att Slovakiens nationella råd skulle begära att inrikesministeriet genomför en djupgående analys av statliga förvaltningsprocesser i extraordinära situationer eller nödsituationer och, på grundval av erfarenheterna från covid-19-pandemin, överväga att ändra lagstiftningen för att fastställa nya regler för statens krishanteringsprocess.

Information till allmänheten

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Lettland

Valsts kontrole

- 1) Tilldelning och användning av medel från det statliga budgetprogrammet "beredskapsfonder" till mediestöd för att mildra konsekvenserna av covid-19-krisen
- 2) Användning av medel som anslagits till elektroniska massmedier i samband med covid-19-krisen

Offentliggjord	Typ av revision	Period som avses	Länkar
1) 22.12.2020	Finansiell revision	April–juli	LV Sammanfattning på engelska
2) 22.12.2020	Finansiell revision	Mars–juli	LV Sammanfattning på engelska

Vad vi bedömde och varför

Stöd till mediesektorn för att mildra effekterna av covid-19-krisen är nödvändigt, både för att stärka mediernas kärnverksamheter och bevara mångfalden i mediemiljön och för att framgångsrikt övervinna den samhällsliga krisen.

Under våren 2020 beviljade regeringen ytterligare finansiering från programmet "beredskapsfonder" för att hjälpa medierna att klara pandemin och dess konsekvenser, med följande mål:

- För samhällsintegrationsfonden – 1 040 928 euro för att skydda driften av stödfonden för medier och säkerställa omfattande information till allmänheten och åsiktyttranden om hur krisen kan mildras, stärka medierna och garantera objektiv information i den tryckta pressen och på kommersiella nyhetsportaler på internet, samt för att tillhandahålla stöd för leveranskostnader för pressprenumerationer (aktiebolaget Latvijas pasts) och sändningskostnader för elektroniska massmedier.

- För National Electronic Mass Media Council (NEMMC) – 1 259 261 euro, bestående av
 - 259 261 euro för att säkerställa största möjliga medvetenhet bland den lettiska befolkningen och på ändamålsenligt sätt tillhandahålla information till allmänheten samt utbildning i fråga om covid-19,
 - 1 000 000 euro för att tillhandahålla omfattande information till allmänheten och åsiktsyttranden om hanteringen av krisen och stärka kommersiella elektroniska massmedier.

Vi bedömde situationen och utarbetade två interimrapporter med en sammanfattning av

- 1) information om samhällsintegrationsfonden när det gäller giltigheten av ansökningar om och den faktiska användningen av de ytterligare medel som anslagits för att mildra effekterna av covid-19,
- 2) våra kontrollförfaranden med avseende på den finansiering som NEMMC behövde för att säkerställa genomförandet av de två finansierade verksamheterna.

Våra iakttagelser

- 1) Vi undersökte giltigheten och den faktiska användningen av de medel som anslagits till samhällsintegrationsfonden för mediestöd för att mildra konsekvenserna av covid-19.

Vi fann att finansiering betalades genom anbudsförfaranden för att säkerställa verksamhetskontinuitet och stärka kommersiella tryckta och digitala mediers kapacitet samt för att generera omfattande information till allmänheten och åsiktsyttranden om hanteringen av krisen. Vi fann dock också att de relevanta förordningarna inte fastställde kriterier för stödberättigande för medierna för att få detta särskilda statliga stöd.

Även om det i samhällsintegrationsfondens upphandlingsbestämmelser föreskrevs att tillgång till finansiering skulle prioriteras för medier som kunde visa att intäkterna minskat med 30 % jämfört med samma månad 2019, möjliggjorde utvärderingskriterierna i själva verket finansiering av alla medier som drabbats av inkomstförluster, oavsett storlek.

- 2) Huvuddelen av finansieringen (1 075 000 euro) från NEMMC:s anslag gick, inom ramen för ett offentligt upphandlingsförfarande för offentliga tjänster, till

kommersiella elektroniska massmedier. Finansiering beviljades även de statliga aktiebolagen Latvijas Radio (25 674 euro) och Latvijas Televīzija (158 587 euro).

Vi fann att beloppet på 1 075 000 euro, för att säkerställa omfattande information från kommersiella elektroniska massmedier, inte hade underbyggts genom tydliga beräkningar, utan hade utarbetats på grundval av synpunkter och uppskattningar från företrädare för kulturministeriet och industrin, och på grundval av tidigare erfarenheter. Slutsatsen kunde dras att kulturministeriet i samarbete med NEMMC hade utarbetat en begäran om 1 000 000 euro i statlig finansiering för att inrätta sitt stödsystem för medier under krisen, och att en anbudsinfordran därefter anordnades för att finansiera kommersiella elektroniska massmedier (1 075 000 euro). Vid bedömningen av anbuden undersökte NEMMC inte om anbudsgivarnas uttalanden innehöll korrekta uppgifter om att deras reklamintäkter minskat med minst 30 %.

Ansökningarna om medel för Latvijas Radio och Latvijas Televīzija var dock väl underbyggda. Medel hade begärts för att mildra konsekvenserna av krisen och en detaljerad beräkning av de begärda medlen hade utarbetats.

Vår slutsats

Genomförandet av våra rekommendationer kommer att säkerställa kontroll av användningen av statliga budgetmedel och bidrag och genomförandet av NEMMC:s anbudsförfaranden. Vi föreslog att regeringen skulle fastställa en gemensam strategi och kriterier för tilldelning av medel för ytterligare mediestöd från programmet "beredskapsfonder" för att mildra krisens konsekvenser, och att förvaltningen av finansieringen till kommersiella elektroniska massmedier skulle anförtros ett enda organ.

Prioriterat område: Digitalisering

47 Pandemin tvingade både individer och samhället att snabbt hitta och anpassa sig till nya sätt att interagera, studera, lära sig och arbeta. Med den allmänna policyn att människor skulle stanna hemma hade effekterna blivit ännu större utan it-lösningar. Både den offentliga och den privata sektorn gick över till digitalt läge inom loppet av några veckor. It-verktyg och teknik som kräver kraftfull och säker digital infrastruktur och personliga färdigheter har gett nya lösningar, men har också inneburit utmaningar för människor i alla åldrar.

48 Krisen har visat hur viktig den digitala tekniken är och belyst möjligheter, risker och flaskhalsar. Den har påskyndat inte bara användningen av digitala verktyg, utan också den övergripande digitaliseringsprocessen. Digital förvaltning, e-handel och detaljhandel online, distansarbete, distansutbildning och e-hälsovård har blivit det nya normala. Plattformer, meddelandetjänster och videokonferenser används för att upprätthålla sociala kontakter. Inom ramen för pandemin bidrar stordata och artificiell intelligens till sökandet efter vacciner, smittspårning och tolkning av infektionsmönster.

49 De högre revisionsorganen i Lettland och Nederländerna har undersökt utvecklingen och effekterna av digitala lösningar: det lettiska på utbildningsområdet och det nederländska när det gäller distansarbete inom den centrala statsförvaltningens institutioner.

Utbildningssystem

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Lettland

Valsts kontrole

Distansutbildning i en nödsituation

Offentliggjord	Typ av revision	Period som avses	Länkar
30.9.2020	Finansiell revision	Mars–juni	<div style="text-align: right;"> LV Sammanfattning på engelska </div>

Vad vi bedömde och varför

Efter WHO:s tillkännagivande om att förklara covid-19 som en pandemi utlyste regeringen ett undantagstillstånd den 12 mars 2020 och avbröt klassrumsundervisning vid alla utbildningsanstalter tills situationen hade lösts. Undervisningen skulle genomföras på distans, med undantag för centrala statsexamina. Inledningsvis angavs att undantagstillståndet skulle gälla till den 14 april 2020 två gånger, med det förlängdes två gånger – först till den 12 maj och därefter till den 9 juni 2020.

Mellan den 12 mars och den 20 juni 2020 anslog regeringen ytterligare finansiella resurser på 568 368 euro till ministeriet för utbildning och vetenskap, från programmet för beredskapsfonder, för att finansiera distansundervisningsmöjligheter under krisen:

- 203 160 euro till inköp av smarta enheter (telefoner och surfplattor) för distansundervisning för elever i grundskolor och gymnasier,
- 365 208 euro för produktion och distribution av audiovisuellt innehåll för distansundervisning på fria tv-kanaler och för utveckling av en internetplattform och digitala lösningar.

Samtidigt bemyndigade regeringen ministeriet att under den rådande nödsituationen avbryta tillämpningen av lagen om offentlig upphandling när det gällde varor och tjänster som behövdes för distansundervisning. Upphandlingen skulle grundas på snabba åtgärder och ett omedelbart ingående av kontrakt.

I vår interimrapport sammanfattas resultaten av våra kontroller vid ministeriet när det gäller giltigheten av ansökningar om tilläggsmedel och den faktiska användningen av dessa medel för

- 1) inköp av smarta enheter,
- 2) för skapande av audiovisuellt innehåll för distansundervisningsprojektet *Tava klase* ("Din klass").

Våra iakttagelser

- 1) Inköp av smarta enheter

I mars 2020 anordnade ministeriet en undersökning för att bedöma genomförbarheten av distansundervisning och få information om den faktiska situationen när det gäller tillgång till datorer, smarta enheter och internet för elever i grundskolor och gymnasier. Undersökningen visade att över 5 000 elever inte hade tillgång till en dator eller en smarttelefon med internetanslutning. Ministeriet kontaktade därför telekommunikationsföretag angående tillhandahållandet av nödvändig utrustning.

Ministeriet använde 436 732 euro till inköp av smarta enheter med internetanslutning för distansutbildning (inklusive 203 160 euro från beredskapsfonderna).

För att se till att ministeriet hade använt dessa medel på ett sparsamt och effektivt sätt genomförde vi en enkät bland kommunerna för att ta reda på om de hade distribuerat ministeriets smarta enheter till eleverna och vad de gjorde med utrustningen efter krisen.

Enkätresultat:

- De flesta av de 5 266 smarta enheterna (totalt värde 557 731 euro) hade delats ut till eleverna. Minst 295 (värde 28 665 euro) hade dock inte delats ut, utan stod till enskilda kommuners förfogande, eftersom ministeriet inte hade kontrollerat om deras behov fortfarande var lika stort som vad som ursprungligen angetts.
- Flera kommuner hade inte fått tillräckligt med smarta enheter så de hade köpt dem med egna medel (minst 139 enheter).
- Dessutom hade kommunerna delat ut minst 2 015 datorer och surfplattor från utbildningsinstitutioner och åtminstone 144 som donerats till dem.
- Ministeriet hade inte gett några instruktioner om hur de smarta enheterna skulle användas efter nödsituationen, så kommunerna agerade på olika sätt: antingen

lämnades enheterna tillbaka till utbildningsinstitutionerna för vidare användning eller så fick eleverna behålla dem.

2) Genomförandet av projektet "Din klass":

Enligt ministeriet skapade krisen ett akut behov av nya utbildningsresurser för både elever och lärare i olika ämnen, som skulle bygga på distansundervisning och tvärvetenskapliga kopplingar av hög kvalitet och där materialet samtidigt skulle vara så allmänt tillgängligt som möjligt.

Audiovisuellt innehåll producerades och distribuerades på fria tv-kanaler, och en internetplattform och digitala lösningar utvecklades. Ytterligare 365 208 euro hade anslagits från statsbudgeten. I enlighet med detta sändes "Din klass"-lektioner på kanalen RE:TV och Sportacentrs.com från den 6 april till den 29 maj 2020, och webbplatsen www.tavaklase.lv skapades.

Vår slutsats

Som ett resultat av revisionen drog vi slutsatsen att distansundervisningsprocessen i allmänhet organiserades i enlighet med de omständigheter som rådde under nödsituationen och att ministeriet hade tillhandahållit de varor och tjänster som behövdes för att klara av covid-19-krisen och hantera dess konsekvenser. Samtidigt uppmärksammade vi möjliga sätt att ytterligare förbättra hanteringen av denna process.

Statlig förvaltning

**Algemene
Rekenkamer**

Nederländerna
Algemene Rekenkamer

Fokus på digitalt distansarbete

Offentliggjord	Typ av revision	Period som avses	Länkar
2.11.2020	Fokusundersökning	Juli–oktober	NL EN

Vad vi bedömde och varför

Covid-19 tvingade skolor, universitet, restauranger och kontor att stänga sina dörrar i mars 2020. Att arbeta hemifrån där detta var möjligt blev plötsligt normen. Nästan alla de 175 000 tjänstemän som arbetade för ministerierna och statsråden var tvungna att arbeta hemifrån i så stor utsträckning som möjligt, och ofta fungerade det mycket bra. Medan tågen var tomma och vägarna övergivna fortsatte arbetet hemifrån. Tjänstemän samarbetade och kommunicerade via telefon, konventionella nätverksenheter och e-post, och i allt högre grad via videomöten, meddelandeappar och onlineplattformar för samarbete. Naturligtvis var IKT-verktygen för samarbete ingenting nytt, men nu användes de plötsligt på bred front för alla möjliga slags nya ändamål. Detta väckte många frågor bland användarna: Är videosamtal via Zoom säkra? Vilken information kan jag dela i en app? Hur kan jag använda min egen bärbara dator för jobbet på ett säkert sätt? Vi identifierade risker i användningen av samarbets-IKT inom statsförvaltningen. Som ett första steg i utredningen av dessa risker ville vi ta reda på vilka IKT-verktyg som användes, hur de användes och hur användningen av dem reglerades.

Våra iakttagelser

Vi konstaterade att covid-19-krisen hade lett till en snabb ökning av distansarbete inom statsförvaltningen. Detta krävde enorm flexibilitet från IKT-personal och IKT-stödtjänster. Vi ansåg att ministerierna, statsförvaltningens säkerhetsansvariga för informationssystemen, enskilda tjänstemän och tjänsteleverantörer, såsom det gemensamma IKT-servicecentrumet, hade reagerat föredömligt på covid-19-krisen.

Vi genomförde en enkät för att få information om de IKT-tillämpningar som tjänstemännen använder när de arbetar hemifrån. Vi fann att kommunikationen om vilka IKT-verktyg för samarbete som kan användas behövde vara tydligare och lättare att förstå. En femtedel av de svarande sade att de inte kände till avtal om användning av IKT-verktyg för samarbete och 22 % var inte nöjda med kommunikationen om dessa avtal. Den största osäkerheten rörde kring användningen av meddelandeappar, till exempel WhatsApp och onlineplattformar för samarbete såsom Microsoft Teams, SharePoint och Dropbox.

Sju procent av de svarande som använder WhatsApp och 16 % av de svarande som använder privat e-post hade också delat konfidentiell information utan tillstånd. Ett skäl till detta var att tjänstemän ibland inte visste vilka applikationer de var tillåtna att använda. Till exempel anges på statsförvaltningens intranät att WhatsApp kan användas för arbete under vissa villkor. Flera ministerier förbjuder dock uttryckligen användning av den här meddelandeappen.

Missnöje med de möjligheter som de tillgängliga IKT-verktygen erbjuder är en av huvudorsakerna till att man bryter mot avtalen och använder appar som inte rekommenderas. Ministrar, statssekreterare och högre tjänstemän använder inte alltid de föreskrivna och tillgängliga säkra IKT-verktygen, trots att deras användning av IKT-verktyg utgör ett exempel för resten av organisationen. Ministrar, statssekreterare och högre tjänstemän föredrar ibland populära meddelandeappar, till exempel WhatsApp, och mindre säkra surfplattor och smarttelefoner eftersom de är bekvämare, snabbare och mer användarvänliga än mycket säkra verktyg.

Vår undersökning uppenbarade ett exempel på detta. Våren 2020 inrättade ett av ministerierna en toppsäker miljö för videomöten på begäran av statsförvaltningens säkerhetsansvariga för informationssystemen. Denna miljö tillhandahölls för konfidentiell kommunikation mellan ministrar och statssekreterare, men den användes inte.

Vår slutsats

Vår undersökning visar att statsförvaltningen måste vidta åtgärder för att göra användningen av meddelandeappar och mobiltelefoner säkrare. Vi ser användningen av dem som den största risken vad gäller informationssäkerhet och integritet. Om de rekommenderade IKT-verktygen inte används eller används felaktigt kan information hamna i fel händer.

Vissa tjänstemän inom statsförvaltningen ser ett behov av tydligare kommunikation om säker användning av IKT-verktyg för samarbete, såsom meddelandeappar och onlinemötestjänster. Vissa tjänstemän använder WhatsApp och privat e-post för att dela konfidentiell arbetsrelaterad information, vilket innebär att de inte följer sina organisationers säkerhetsriktlinjer.

Dessa iakttagelser ledde till en uppföljningsundersökning i vår årliga finansiella revision 2020 om informations säkerhet inom statsförvaltningen. Vi tittade särskilt på statsförvaltningens risk- och incidenthantering när det gäller WhatsApp och de olika videokonferensverktyg som används. Vi offentliggjorde resultaten i maj 2021.

Prioriterat område: Socioekonomiska insatser

50 De socioekonomiska insatserna ligger också främst inom medlemsstaternas ansvarsområde, vilket förklarar skillnaderna i hur stränga åtgärder som vidtagits. Varje medlemsstats reaktion berodde för det första på dess ekonomiska och finansiella situation när pandemin började, samt dess beredskap under den inledande vågen av smittspridning. För det andra drabbades inte alla medlemsstater samtidigt och med samma intensitet, vilket ledde till en viss tveksamhet i beslutsfattandet om typen av nedstängningar och skyddsåtgärder och behovet av ekonomiska stimulans- och resilienspaket.

51 I dag, efter mer än ett år, har alla medlemsstater vidtagit åtgärder på ett eller annat sätt för att motverka de negativa effekterna av nedstängningsåtgärderna vilka har lett till att många företag har lagt ned verksamheten, vissa för gott, och att efterfrågan minskat avsevärt inom många sektorer. Den ökade risken för permitteringar och uppsägningar har väckt farhågor om ökad arbetslöshet och social snedvridning liksom även ett behov av större offentliga utgifter. Nationella regeringar har inrättat system för permitteringsstöd för att minska arbetsgivarnas ekonomiska börda, trygga sysselsättningen och begränsa krisens sociala konsekvenser. De har använt en rad olika verktyg för att tillhandahålla omedelbar likviditet till berörda företag (särskilt små och medelstora företag) vilket har hjälpt dem att hålla sig flytande och bevara arbetstillfällena, och man har därmed kunnat undvika att förvärra läget för hushåll och enskilda personer som redan befinner sig i en mycket svår situation.

52 De högre revisionsorganen i Lettland, Litauen och Nederländerna samt revisionsrätten har alla bedömt de socioekonomiska insatserna på nationell nivå eller EU-nivå. Lettland och Nederländerna har granskat stödet till anställda och företag, och Litauen och revisionsrätten har granskat de övergripande ekonomiska insatserna inom sina respektive ansvarsområden.

Företag

**Algemene
Rekenkamer**

Nederländerna
Algemene Rekenkamer

Individuellt stöd till företag under covid-krisen

Offentliggjord	Typ av revision	Period som avses	Länkar
12.11.2020	Effektivitetsrevision	Mars–augusti	<div style="text-align: right;"> NL Sammanfattning på engelska </div>

Vad vi bedömde och varför

Vi offentliggjorde resultaten av vår revision i två delar, den första delen den 26 juni 2020 som en skrivelse till parlamentet: Stöd till stora företag – lärdomar från det förflutna. I denna skrivelse sammanställdes 16 lärdomar som på varandra följande regeringar hade dragit, ibland den hårda vägen, av statliga stödåtgärder under de senaste 40 åren. Dessa varierade från statligt stöd till den tidigare RSV-varvsgruppen på 1970-talet och till flygplanstillverkaren Fokker på 1990-talet till det senaste stödet till banker under kreditkrisen.

I den andra delen av projektet, som offentliggjordes den 12 november 2020 som en rapport, undersökte vi om samma 16 lärdomar hade tillämpats i statliga stödåtgärder för företag såsom KLM, IHC och HEMA under den nuvarande covid-krisen. Vi undersökte statliga beslutsförfaranden för fyra företag som hade fått skraddarsytt statligt stöd under covid-krisen och tre företag vars ansökningar hade avslagits. Hade lärdomar dragits, eller fanns det fallgropar som var svåra att undvika?

Våra iakttagelser

Vi fann att regeringen hade använt många av de lärdomar som dragits i det förflutna. Vi fann att ministrarna i allmänhet hade övervägt ansökningar noggrant för att undersöka om de var tillräckligt underbyggda och utforskade alternativ där så var nödvändigt. Innan de ingick en statlig stödplan hade de också först bedömt vilket stöd som fanns tillgängligt från andra intressenter för att rädda företaget (s.k. "bail-in"). Därför beslutade regeringen till exempel att HEMA skulle kunna överleva utan stöd. NS (den nationella järnvägsoperatören) och marktjänsteleverantörerna på flygplatsen Schiphol hänvisades till mer allmänna covid-stödsystem. Ministrarna hade i allmänhet

också omgående rådfrågat Europeiska kommissionen för att fastställa det föreslagna stödets förenlighet med den inre marknaden. Revisionen visade dock också att saker och ting inte alltid hade gått bra i alla fall. Regeringen hade till exempel alltför tidigt offentligt tillkännagett att den hade för avsikt att ge KLM stöd på omkring 2–4 miljarder euro. Detta tidiga tillkännagivande gjorde att man förlorade sitt övertag i stödförhandlingar med banker med en andel i KLM, som skulle ha lidit avsevärda förluster om flygbolaget hade gått i konkurs. Som det föll sig stod staten i slutändan för 93 % av risken med stödåtgärden. Vi drog därför slutsatsen att man endast i begränsad omfattning hade lyckats med bail-in-principen i fråga om KLM. Detta påminner om räddningsåtgärderna för Fokker och NedCar på 1990-talet, där allmänhetens intresse av att rädda företagen ibland hade gett privata parter inflytande att tvinga regeringen att ge stöd.

Vi fann också en risk för intressekonflikter: När det gäller stöd till KLM hade regeringen sökt råd från ABN AMRO medan banken också var en del av det konsortium med vilket den var tvungen att förhandla om deltagande i stödinsatsen.

Statligt stöd till skeppsbyggaren IHC var avsett att hindra regeringen från att bli tvungen att betala ut 395 miljoner euro i exportkreditförsäkring som redan tillhandahållits i fall att företaget skulle gå i konkurs. IHC räddades från konkurs, delvis tack vare ytterligare kreditförsäkring. Regeringen ansåg att 700 miljoner euro var den godtagbara risknivån för staten i denna stödåtgärd. Vi fann dock att den maximala risken för staten i stödet till IHC skulle vara så hög som 895 miljoner euro. I speltermen kallas en sådan strategi *doubling down*. Regeringen hade inte informerat parlamentet fullt ut om denna risk. För vissa aspekter av stödsystemet borde parlamentet enligt lag också ha informerats tidigare, för att inte bara ställas inför fullbordat faktum.

Den 1 maj 2020 offentliggjorde regeringen en ny bedömningsram för beslut om enskilda stödansökningar. Vi anser att den nya bedömningsramen, med förbehåll för ett antal justeringar, ger en färdplan för att hantera enskilda stödansökningar på ett korrekt och strukturerat sätt.

Vår slutsats

Vi drog slutsatsen att regeringen hade tagit till sig många – men inte alla – lärdomar från det förflutna. Vi rekommenderade att man skulle lägga till ett antal punkter i bedömningsramen. Denna bedömningsram bör också formaliseras.

System för permitteringsstöd

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Lettland

Valsts kontrole

Användning av medel som tilldelats finansministeriet för betalning av ersättning vid verksamhetsavbrott

Offentliggjord	Typ av revision	Period som avses	Länkar
26.11.2020	Finansiell revision	Mars–augusti	<div style="text-align: right;"> LV Sammanfattning på engelska </div>

Vad vi bedömde och varför

I mars 2020 anslog regeringen ytterligare finansiella medel på högst 101,8 miljoner euro från det statliga programmet ”beredskapsfonder” till finansministeriet för att täcka utbetalningen av ersättning vid verksamhetsavbrott till anställda vid företag vars finansiella ställning försämrades avsevärt på grund av spridningen av covid-19 och till egenföretagare i en liknande situation.

Ersättning vid verksamhetsavbrott är en av stödmekanismerna för att hindra och övervinna konsekvenserna av covid-19 enligt lagen om åtgärder för att förebygga och bekämpa hot mot staten och dess konsekvenser på grund av spridningen av covid-19, som redan var i kraft i mars 2020. Kärnan är ersättning till anställda i sektorer som drabbats av krisen, när arbetsgivaren inte kan erbjuda arbete, och till egenföretagare vars ekonomiska verksamhet har påverkats av krisen. Storleken på ersättningen vid verksamhetsavbrott är upp till 75 % av den genomsnittliga lönen under de föregående sex månaderna, dock högst 700 euro per kalendermånad.

I vår interimrapport sammanfattas information om de kontroller som utförts vid finansministeriet och dess underordnade institution – den statliga skattemyndigheten – om den faktiska användningen av de ytterligare medel som anslagits för att mildra konsekvenserna av covid-19 genom att betala ut ersättning vid verksamhetsavbrott. Vi bedömde också kriterierna för att bevilja ersättningen och arrangemangen för att administrera den.

Våra iakttagelser

Sammanlagt 54 076 431 euro anslogs till den statliga skattemyndigheten för betalningar av ersättning vid verksamhetsavbrott, och 53 784 481 euro (53 % av det totala budgetanslaget) användes. Ersättning på 51 446 671 euro betalades ut till 52 867 anställda och 2 337 810 euro till 2 381 egenföretagare (i augusti 2020). De faktiska betalningarna var betydligt lägre än det belopp som ursprungligen tilldelades (reserverades) av regeringen, trots att de ursprungliga beräkningarna omfattade färre sektorer och därmed ett mindre antal stödmottagare. Ersättningen var också avsedd för en kortare period. Beräkningarna baserades på betalning av ersättningen för två månader, men den betalades i själva verket för nästan fyra månader.

När vi kontrollerade om den statliga skattemyndigheten hade beviljat och betalat ut ersättning vid verksamhetsavbrott i enlighet med det avsedda syftet och kraven i lagstiftningen, konstaterade vi inte någon betydande överträdelse. Vi fann dock brister i den rättsliga ramen och dess genomförande:

- I princip gjordes ändringar av regeringens bestämmelser om ersättning vid verksamhetsavbrott i syfte att bredda antalet stödmottagare. Ett ändringsförslag, som innebar att en ny grupp av mottagare fick tillgång till ersättning vid verksamhetsavbrott, resulterade dock i att andra uteslöts som potentiella mottagare.
- I ett antal fall skapades ojämlika villkor mellan olika målgrupper för beviljande av ersättning vid verksamhetsavbrott:
 - Bland egenföretagare var situationen mer gynnsam för betalare av mikroföretagsskatt, eftersom inget kriterium fastställdes för att bedöma det deklarerade beloppet för mikroföretagsskatt, trots att betalare av mikroföretagsskatt inte betalar andra skatter. För andra egenföretagare fastställdes dock ett minimibelopp för inbetalade obligatoriska statliga socialförsäkringsavgifter under de två sista kvartalen 2019.
 - Vid en jämförelse mellan personer som betalade lika mycket skatt, hade anställda som arbetade för en enda arbetsgivare som drabbats av krisen en mer gynnsam situation än de som arbetade deltid för flera sådana arbetsgivare, eftersom de senare var berättigade till ersättning vid verksamhetsavbrott på grundval av deras genomsnittliga bruttolön från endast en arbetsgivare.

Vår slutsats

Som ett resultat av revisionen föreslog vi att regeringen skulle garantera lika villkor för alla potentiella stödmottagare som drabbats av krisen. När nya former av stöd införs och kretsen av stödmottagare utvidgas får vissa grupper av personer som var berättigade till stöd före ändringen inte uteslutas, och det måste finnas lika möjligheter till stöd inom den specifika målgruppen för stödet.

Följande ändringar gjordes efter revisionen, under den rådande exceptionella situationen: anställda kan beviljas ersättning vid verksamhetsavbrott på grundval av den genomsnittliga bruttolön som de fått från flera arbetsgivare som påverkats av krisen, det krävs inget minimum av obligatoriska socialförsäkringsavgifter för att beviljas ersättning vid verksamhetsavbrott och storleken på ersättningen avgörs i proportion till den tid som verksamhetsavbrottet varar.

Kris- och katastrofhantering

AUKŠČIAUSIOJI
AUDITO INSTITUCIJA

Litauen

Valstybės kontrolė

Kris- och katastrofhantering med anledning av covid-19

Offentliggjord	Typ av revision	Period som avses	Länkar
30.11.2020	Bedömning	Februari–oktober	<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">LT</div> Sammanfattning på engelska

Vad vi bedömde och varför

För att mildra de socioekonomiska konsekvenserna av covid-19 behövs övergripande åtgärder och insatser i form av snabba politiska beslut och anpassningar av lagstiftningen, ytterligare ekonomiska och finansiella åtgärder för att minimera de negativa effekterna på ekonomin och välriktade lösningar för samhällsliga behov. Omfattningen av regeringens insatser och när de genomförs i tid har en avgörande inverkan på i vilken mån de negativa konsekvenserna av covid-19 för folkhälsan, befolkningens inkomster, företagens likviditet och så vidare kan minimeras och i hur stor utsträckning de offentliga intäkterna och utgifterna påverkas.

I vår rapport sammanfattas information om de insatser och åtgärder som vidtagits av Republiken Litauens regering för att hantera krisen, mildra konsekvenserna av covid-19 och främja ekonomin och återhämtningen. Den ger också en översikt över hur de tilldelade medlen har använts.

Våra iakttagelser

Med beaktande av de negativa effekterna som situationen har på samhällslivet och ekonomin och för att hantera spridningen av covid-19 antog Republiken Litauens regering från mars till juni 2020 följande uppsättningar av åtgärder:

- En plan för åtgärder för att stimulera ekonomin och minska konsekvenserna av spridningen av coronaviruset (covid-19) i syfte att säkra de resurser som krävs för att hälso- och sjukvårdssystemen och de offentliga trygghetssystemen ska fungera ändamålsenligt, bidra till att bevara arbetstillfällena och inkomstnivåer hos

befolkningen, hjälpa företagen att upprätthålla likviditeten, främja ekonomin och garantera statskassans likviditet. 6,2 miljarder euro avsattes till planen och de åtgärder som behövde direkt finansiering (investeringar, lån, kompensationer, subventioner och utbetalningar till ett belopp på 4,9 miljarder euro), varav 40,1 % hade använts i slutet av september 2020.

- *The Future Economy DNA Plan*, vars syfte var att åstadkomma snabba och ändamålsenliga investeringar i Litauens ekonomiska återhämtning och tillväxt för att göra ekonomin hållbar och innovativ och generera ett högt mervärde. 5,8 miljarder euro anslags till planen, med fokus på fem prioriterade områden: humankapital, den digitala ekonomin och näringslivet, innovation och forskning, ekonomisk infrastruktur, klimatförändringar och energi. I slutet av oktober 2020 hade 13,5 % av de medel som anslagits till planen investerats.
- En förvaltningsstrategi för covid-19 som syftar till att hantera spridningen av covid-19-sjukdomen på kort sikt och att på lämpligt sätt förbereda sig för eventuella nya vågor av viruset i framtiden. 126 åtgärder, som inte var kopplade till ekonomiska medel, planerades för genomförandet av strategin. I oktober 2020 var 28 % av strategins åtgärder drabbade av förseningar.

Vår slutsats

När vi analyserade genomförandet av de åtgärder som vidtagits av Republiken Litauens regering såg vi att de risker som var förknippade med omställningen av Litauens ekonomi till en innovativ ekonomi med stort mervärde och uppnåendet av målet med *The Future Economy DNA Plan* berodde på att inte tillräckligt med tid ägnats åt övervägande och utvärdering av projekten och att det saknades information om deras ekonomiska genomförbarhet liksom en detaljerad kostnads-nyttoanalys.

Coronaviruspandemin hade haft en negativ inverkan på de offentliga finanserna, ekonomin och arbetsmarknaden: Den offentliga skulden hade ökat, bruttonationalprodukten hade minskat, de offentliga intäkterna var lägre än väntat, utgifterna var högre, arbetslösheten var högre och så vidare. Den ekonomiska utvecklingen i Litauen hade dock varit bättre än väntat under första halvåret 2020. Detta hade också delvis påverkats av de ekonomiska stimulansåtgärder och stödåtgärder som regeringen vidtagit för befolkningen och företagen.

Vi anser att de uppgifter som sammanställs i utvärderingsrapporten kommer att bli en källa till aggregerad information om den litauiska regeringens åtgärder och ge de institutioner som arbetar med hanteringen av nödsituationen en ytterligare möjlighet

att ta itu med dess negativa effekter, att planera och fatta beslut som bäst tillgodoser behoven på de områden som drabbats hårdast av pandemins konsekvenser.

EU:s ekonomiska insatser

EUROPEISKA
REVISIONSRÄTTEN

Europeiska unionen
Europeiska revisionsrätten

Översikt 06/2020: Risker, utmaningar och möjligheter i EU:s ekonomisk-politiska svar på covid-19-krisen

Offentliggjord	Typ av revision	Period som avses	Länkar
9.12.2020	Översikt	Mars–augusti	Officiella EU-språk

Vad vi bedömde och varför

Covid-19-pandemin har tvingat EU:s medlemsstater att stänga ner en betydande del av sina ekonomier. I maj 2020 beräknades EU:s reala BNP minska med 7,4 % år 2020. För att platta ut pandemikurvan och begränsa och motverka de ekonomiska skadorna genomförde EU och dess medlemsstater en rad olika åtgärder. Även om EU har en ledande samordnande roll när det gäller att möjliggöra åtgärder som är inriktade på ekonomisk skadebegränsning och återhämtning, beslutas och genomförs sådana åtgärder främst på nationell nivå.

För att kunna fatta välgrundade beslut om genomförande av nya och anpassning av befintliga åtgärder är det viktigt att förstå hur EU som helhet har reagerat på den pågående pandemin. I detta syfte ger översikten en oberoende överblick över de relevanta ekonomiska åtgärder som vidtagits nationellt (fram till juli 2020) och på EU-nivå (fram till oktober 2020). Vi har först samlat in och systematiskt analyserat all offentligt tillgänglig information och alla offentligt tillgängliga data, och sedan bedömt de olika åtgärder som vidtagits på EU-nivå och i medlemsstaterna, för att identifiera möjliga risker, utmaningar och möjligheter för EU:s framtida samordning av den ekonomiska politiken.

Våra iakttagelser

Regeringarna antog en lång rad diskretionära finanspolitiska åtgärder för omkring 3,5 biljoner euro, i allmänhet i linje med EU:s krispolitiska riktlinjer, dvs. system för bevarande av arbetstillfällen och statligt stöd för att tillhandahålla likviditetsstöd till företag. De nationella paketens sammansättning och relativa storlek varierade

avsevärt mellan medlemsstaterna. De har på ett ändamålsenligt sätt minskat riskerna för arbetslöshet under nedstängningarna, men de kommer också att öka de offentliga skulderna avsevärt.

EU:s reaktion bestod av åtgärder till stöd för nationella insatser för att hantera krisen:

- Snabba monetära interventioner från Europeiska centralbanken, åtföljt av
 - användning av den tillgängliga flexibiliteten i EU:s finanspolitiska regler och regler om statligt stöd,
 - antagande av särskilda riktlinjer för den ekonomiska politiken,
 - omfördelning av EU:s budget till krishanteringsåtgärder.
- Inrättande av skyddsnet för att tillhandahålla riktat utlåningsstöd
 - till regeringar genom kommissionen (Sure och Europeiska stabilitetsmekanismen),
 - till företag genom Europeiska investeringsbanken.
- Utveckling av större stödinstrument, där NextGenerationEU⁴³ (värt 750 miljarder euro) är det största och viktigaste. Dess kärna utgörs av faciliteten för återhämtning och resiliens, som syftar till att hantera risker för ökade ekonomiska skillnader och förankra återhämtningen i EU:s gröna och digitala strategier.

Vår slutsats

Uppsättningen av åtgärder på medlemsstats- och EU-nivå skapar risker och utmaningar för samordningen och genomförandet av EU:s ekonomiska politik och för en sund ekonomisk förvaltning av EU:s medel:

- Medlemsstaternas finanspolitiska paket skapar nya utmaningar för de EU-myndigheter som ansvarar för övervakningen av det finanspolitiska läget, den inre marknaden, arbetsmarknaderna och finanssektorn.

⁴³ Ännu inte i drift när översikten färdigställdes.

- Det finns en risk för att den ekonomiska klyftan mellan medlemsstaterna vidgas ytterligare, eftersom deras krishanteringsförmåga har varierat kraftigt beroende på deras ekonomiska förhållanden före krisen.
- Den nyligen föreslagna återhämtningsfaciliteten riskerar att bli mindre ändamålsenlig om
 - den inte har en lämplig finansiell struktur och lämpliga ramar för övervakning och ansvarsutkrävande,
 - återhämtningsplanerna inte är ordentligt samordnade och inriktade på tillväxtfrämjande reformer och investeringar,
 - genomförandet inte sker i rätt tid och/eller utnyttjandegraden är låg.
- Kommissionen kommer att ställas inför utmaningen att hantera den finansiella risken med storskaliga EU-transaktioner på kapitalmarknaderna.
- EU:s ekonomiska insatser med anledning av covid-19-krisen innebär också möjligheter:
 - Genomförandet av det finansiella svaret på den ekonomiska krisen pågår men kan innebära en starkt roll för EU:s institutioner i hanteringen av EU:s ekonomiska återhämtning.
 - Inrättandet av nya tillfälliga fonder som Sure och NextGenerationEU ger tillfälle att reflektera över permanenta förbättringar av EU-budgetens kapacitet att reagera på stora ekonomiska chocker och mildra efterföljande ökade ekonomiska skillnader mellan medlemsstaterna.
 - Ytterligare finansiering ger också en betydande möjlighet att främja EU:s prioriteringar, såsom hållbar utveckling och digitalisering, förutsatt att åtgärderna utformas noggrant och övervakas grundligt inom ramen för den europeiska planeringsterminen.

Prioriterat område: Offentliga finanser och relaterade risker

53 Redan i mitten av 2020 hade medlemsstaterna antagit nästan 1 250 skatteåtgärder för att motverka pandemins ekonomiska och hälsomässiga konsekvenser, till ett värde av 3,5 biljoner euro (27 % av BNP-uppskattningarna i EU-27 för 2020)⁴⁴. De miljarder euro som uppåddades i den första omgången översteg redan det totala värdet av alla återhämtningspaket som antogs 2008–2009⁴⁵.

54 Medlemsstaternas finanspolitik har fokuserat på att mildra nedstängningarnas och den minskade efterfrågans kortsiktiga effekter på inkomster och sysselsättning samt på att använda åtgärder för resiliens och återhämtning. Dessa består i allmänhet av

- automatiska stabilisatorer, såsom normala skattejusteringar och arbetslöshetssystem,
- diskretionära budgetstimulansåtgärder, såsom skattelättnader eller skattesänkningar, och exceptionella utgifter på områden såsom sysselsättningsstöd och hälso- och sjukvårdssektorn,
- andra åtgärder än budgetåtgärder för att garantera företags likviditet (statliga lån, lånegarantier, skatteuppskov osv.) som inte innebär direkta finanspolitiska kostnader.

55 De högre revisionsorganen i Nederländerna, Portugal och Sverige har bedömt inverkan, risker och finanspolitiska konsekvenser av de finansiella åtgärder som vidtagits med anledning av covid-19 för de offentliga finanserna och genomförandet av de nationella budgetarna.

⁴⁴ Revisionsrätten, *Översikt 06/2020: Risker, utmaningar och möjligheter i EU:s ekonomisk-politiska svar på covid-19-krisen*, 9.12.2020.

⁴⁵ Europeiska kommissionen, *Questions and answers: Communication on fiscal policy response to coronavirus pandemic*, 3.3.2021.

Offentliga finanser och relaterade risker

Algemene
Rekenkamer

Nederländerna
Algemene Rekenkamer

Covid-krisen: riskerna med säkerheter och lån till de offentliga finanserna

Offentliggjord	Typ av revision	Period som avses	Länkar
25.11.2020	Finansiell/ Regelefterlevnads- revision	Mars–augusti	<div style="border: 1px solid #ccc; padding: 2px; display: inline-block;">NL</div> Sammanfattning på engelska

Vad vi bedömde och varför

Den nederländska regeringen inrättade olika ordningar mellan mars och augusti 2020 för att undvika ekonomiska följder av de åtgärder som vidtogs för att förhindra spridningen av covid-19.

Efter att ha drabbats av flera miljarder euro i extra utgifter och förlorade inkomster tillhandahöll regeringen också garantier, utvidgade befintliga garantiordningar och beviljade lån. Även om garantiordningar inte omedelbart leder till utgifter medför de en risk för (betydande) utgifter om de åberopas.

Regeringen har därför redan fastställt strikta regler för inrättandet av garantiordningar och tillhandahållandet av lån.

Vi undersökte vilka garantier och lån regeringen hade beviljat mellan mars och slutet av augusti 2020 och om den hade följt reglerna.

Vi undersökte också om och hur parlamentet hade informerats om dessa garantier och lån och om parlamentets budgetregler hade följts.

Våra iakttagelser

Mellan mars och slutet av augusti 2020 inrättade eller utvidgade regeringen 14 garantiordningar. Detta ökade det totala beloppet för utestående garantier från den nederländska regeringen med 60,9 miljarder euro. Regeringen förväntar sig att detta leder till 2,6 miljarder euro i ytterligare utgifter. Dessutom beviljade regeringen åtta lån på totalt 1,8 miljarder euro under samma period.

De garantier och lån som regeringen utfärdade mellan mars och slutet av augusti ökade därför mängden offentliga medel i riskzonen med 62,7 miljarder euro. Detta ökade det totala beloppet offentliga medel i riskzonen till en nivå som nästan motsvarade den rekordhöga nivå som rådde under kreditkrisen (245,5 miljarder euro).

Vår undersökning visade också att regeringen inte konsekvent hade tillämpat sina egna regler för att inrätta eller utvidga garantiordningar och lån. Till exempel hade den obligatoriska bedömningsramen inte använts för varje ny eller utvidgad ordning. För de system där bedömningsramen hade använts hade den fyllts i med varierade grad av fullständighet. Dessutom hade inte alla ifyllda bedömningsramar skickats till parlamentet i tid, vilket är obligatoriskt. Parlamentet kunde därför inte sätta sig in i innehållet i de ändrade budgetlagarna innan de godkändes.

Slutligen visar vår undersökning att regeringen för sex av de 22 ordningar som inrättades eller utvidgades inte hade informerat parlamentet om deras ikraftträdande innan parlamentet hade fått möjlighet att diskutera den ändrade budgetlagstiftningen. Enligt den nederländska lagen om statsräkenskaper måste en minister skriftligen underrätta parlamentet om införandet av en ordning, för att det ligger i det nationella intresset, måste ske innan parlamentet haft möjlighet att diskutera och godkänna lagförslaget om ändring av budgeten.

Vår slutsats

Vi drog slutsatsen att regeringen inte konsekvent hade tillämpat sina egna regler för att inrätta eller utvidga garantiordningar och lån. Vi drog också slutsatsen att parlamentet inte alltid hade blivit vederbörligen informerat i tid, och i ett fåtal fall hade det därmed brutit mot den nederländska lagen om statsräkenskaper.

Vi rekommenderade finansministern att se över reglerna för inrättande eller utvidgning av garantiordningar och beviljande av lån när det gäller deras användning i krissituationer. Vi rekommenderade också att finansministern skulle göra mer för att se till att parlamentet underrättas i god tid. Vi rekommenderade också att parlamentet skulle informeras bättre om riskerna med ordningarna, de förväntade förlusterna och nivån på de reserver som finns tillgängliga för detta ändamål. Slutligen rekommenderade vi att de ordningar som införts särskilt för att bekämpa de ekonomiska konsekvenserna av covid-19-krisen utvärderas så snart som möjligt, med särskilt fokus på deras ändamålsenlighet.

Sverige
Riksrevisionen

RIKSREVISIONEN

Det finanspolitiska ramverket – regeringens tillämpning 2020

Offentliggjord	Typ av revision	Period som avses	Länkar
17.12.2020	Effektivitetsrevision	April–september	SV Sammanfattning på engelska

Vad vi bedömde och varför

För att motverka den djupa lågkonjunkturen till följd av coronapandemin beslutade den svenska regeringen under våren och sommaren 2020 om en serie stödåtgärder som beräknades försvaga de offentliga finanserna med cirka 2 % av BNP 2020. I budgetpropositionen för 2021 föreslogs ytterligare satsningar om sammantaget 108 miljarder kronor (2.1 % av BNP) i syfte att återstarta ekonomin.

Expansiv finanspolitik är helt klart nödvändigt för att stabilisera ekonomin i kristider. Samtidigt är det viktigt att upprätthålla sunda offentliga finanser på lång sikt. Vi har därför granskat regeringens finanspolitik i förhållande till det svenska finanspolitiska ramverket, vars syfte är att säkerställa en långsiktigt hållbar och transparent finanspolitik.

Ramverket innehåller flera budgetpolitiska mål och principer för transparent redovisning, och har fastslagits av riksdagen. Det har funnits på plats sedan början av 2000-talet och har förfinats under åren, bland annat som en följd av våra återkommande granskningar i ämnet.

Våra iakttagelser

Granskningen visade att regeringens krisåtgärder medför kraftiga underskott, och att överskottsmålet för den offentliga sektorn inte kommer att nås. Tillfälliga avvikelser från målnivån är tillåtna av stabiliseringspolitiska skäl, eftersom överskottsmålet gäller över en konjunkturcykel. Regeringen har däremot inte redovisat den obligatoriska planen för hur överskottsmålet åter ska nås på sikt.

Ett annat av de budgetpolitiska målen är utgiftstaket för staten, vars nivå regeringen har höjt kraftigt för 2020 och de följande åren. Granskningen visade att regeringen

hade giltiga motiv att höja utgiftstaket för 2020, eftersom pandemin kraftigt förändrade förutsättningarna för finanspolitiken. Men de kraftiga höjningarna av utgiftstaken för 2021 och 2022 har ingen grund i regeringens prognoser för den makroekonomiska utvecklingen, utan motiveras av ett behov av extremt stora säkerhetsmarginaler.

Det tak som regeringen föreslår för statens utgifter år 2023 är tillbaka på normala nivåer i förhållande till den svenska ekonomins storlek. Detta begränsar utrymmet för permanenta utgiftsökningar under krisen och innebär att de föregående årens extrema marginaler endast kan användas för tillfälliga åtgärder. Mot den bakgrunden är det en brist att omfattningen av tillfälliga respektive permanenta åtgärder på budgetens utgiftssida inte framgår tydligt av regeringens budget.

Vår slutsats

Vi drog slutsatsen att finanspolitiken i huvudsak har utformats och redovisats i enlighet med det finanspolitiska ramverket. Det finanspolitiska ramverket ger regeringen stöd för att tillfälligt avvika från överskottsmålet av stabiliseringspolitiska skäl. Men det finns också brister: Genom att avstå från att redogöra för hur återgången till överskottsmålet ska ske, följer regeringen inte budgetlagen. Vi bedömer att det osäkra läget inte utgör skäl för att inte följa bestämmelserna i budgetlagen. Tvärtom är det just i plötsliga konjunkturedgångar som avvikelser från målnivån kan förväntas uppstå.

Vi bedömde också att regeringen har höjt utgiftstaken för 2021 och 2022 på ett sätt som saknar stöd i ramverket och som riskerar att medföra mindre effektiva utgiftsprioriteringar. Nivåerna är så högt satta att takets funktion som instrument för att stödja överskottsmålet sätts ur spel. Ett alternativ som hade rimmat bättre med utgiftstakets tänkta funktion hade varit att höjningarna endast omfattade behovet som följer av den stabiliseringspolitik som regeringen faktiskt bedriver, plus en marginal för ovanligt stor makroekonomisk osäkerhet. Om finanspolitikens förutsättningar förändras dramatiskt igen, finns det alltid en möjlighet för regeringen att återkomma till riksdagen med förslag till nya nivåer på utgiftstak.

Vi rekommenderade också att regeringen senast i 2021 års ekonomiska vårproposition borde förtydliga omfattningen av tillfälliga respektive permanenta åtgärder på budgetens utgiftssida.

Risker i samband med budgetgenomförandet

TRIBUNAL DE
CONTAS

Portugal

Tribunal de Contas

Risker vid användning av offentliga medel i krishantering (covid-19)

Offentliggjord	Typ av revision	Period som avses	Länk
1.6.2020	Analys	Sedan pandemin började	PT

Vad vi bedömde och varför

Med detta dokument försökte vi i ett mycket tidigt skede av pandemin fästa uppmärksamheten vid ett antal risker som är relevanta för den ekonomiska förvaltningen i nödsituationer och som inte får förbises i den hälsorelaterade, ekonomiska, sociala och finansiella kris som orsakades av covid-19.

Våra iakttagelser

Vi identifierade risker som inte bara rörde krishantering och nödgärder, katastrofhjälp och offentligt stöd, försvagning av kontroller och integritet, offentliga upphandlingar och informationssystem, utan också risker i fråga om finanspolitisk transparens (när det gäller att mäta kostnaderna för och effekterna av nödgärder) och redovisningsrisker.

De aspekter som behandlades tog hänsyn till typiska egenskaper för nödsituationer, internationella rekommendationer, redan antagen exceptionell lagstiftning och resultaten av revisioner och andra kontroller som redan utförts under jämförbara omständigheter.

Vår slutsats

Vi uppmärksammar alla organ som förvaltar offentliga medel på behovet av att vara medvetna om dessa risker och att överväga att vidta åtgärder för att mildra dem, särskilt när det gäller tydlighet och samstämmighet i lagstiftning och förordningar, utfärda riktlinjer för ett harmoniserat genomförande av åtgärderna, inrätta övervakningsmekanismer, fastställa och samordna ansvarsområden och förhindra dubbelt stöd.

Fokus lades också vid vikten av att konfigurera informationssystemen på lämpligt sätt för genomförandet av stödet, stärka it-säkerhetssystemen, värdera och skydda integriteten hos all personal som arbetar med nödåtgärder och garantera insyn och offentliggörande av förfaranden och åtgärder, särskilt när det gäller stöd och offentliga kontrakt eller bidrag.

Vi uppmärksammade behovet av att alla förfaranden och beslut dokumenteras och underbyggs, och av att grundläggande kontroller upprätthålls för att på så sätt säkerställa åtskillnad mellan funktioner, dubbelkontroller, bekräftelse av leveranser, lagerkontroller och fysiska kontroller, samt att ersätta förhandskontroller med kontroller under eller efter förfaranden.

Vi betonade att rapporteringen av, ansvaret för och ansvarsskyldigheten för de resurser som används inbegriper en detaljerad redogörelse för alla insatser för att genomföra covid-19-åtgärder, alla relaterade utgifter samt minskade skatteintäkter, i syfte att mäta åtgärdernas effekter och bedöma inverkan på de offentliga finanserna och åtgärdernas hållbarhet.

Vi analyserade vart och ett av dessa riskområden, hänvisade till resultaten från tidigare revisioner och gav mer detaljerade rekommendationer för vart och ett av de berörda områdena.

Prioriterat område: Allmänna åtgärder på olika förvaltningsnivåer

56 Krisens omfattning och mångdimensionalitet har tvingat regeringar på alla nivåer (nationella och subnationella) att verka i en osäker situation samtidigt som de ställs inför svåra kompromisser mellan hälso- och sjukvårdsrelaterade, ekonomiska och sociala krav. Det faktum att det varit bråttom att fatta beslut om åtgärder för att förebygga och begränsa spridningen har oundvikligen inneburit ökade risker för ekonomin, för effektiviteten och ändamålsenligheten i de statliga åtgärderna och för överträdelser av befintliga regler och förfaranden.

57 Rumäniens högre revisionsorgan har granskat förvaltningen av offentliga medel på alla förvaltningsnivåer, och Portugals högre revisionsorgan har undersökt de lokala effekterna av covid-19-åtgärder.

Alla förvaltningsnivåer

Rumänien

Curtea de Conturi a Romaniei

Förvaltning av offentliga medel under undantagstillståndet

Offentliggjord	Typ av revision	Period som avses	Länk
11.8.2020	Regelefterlevnadsrevision	Mars–juni	RO

Vad vi bedömde och varför

Den globala covid-19-pandemin försatte världen i kris. Rumänien var inget undantag och landet försökte hantera situationen med sina egna resurser och erfarenheter.

Med beaktande av hur den epidemiologiska situationen utvecklades utfärdade Rumäniens president i mars 2020 två *dekret om införande och utvidgning av undantagstillståndet* i hela landet. I båda dekreten fastställdes nya skyldigheter och uppgifter för vissa offentliga myndigheter och institutioner, vilket ledde till åtaganden om ytterligare utgifter från offentliga medel för att förebygga och bekämpa covid-19 genom budgetkorrigeringar.

I detta sammanhang beslutade det rumänska parlamentet att vi, senast 60 dagar efter det att undantagstillståndet upphört, skulle granska förvaltningen av offentliga medel under den perioden och lägga fram en rapport med resultat, slutsatser och förslag.

Våra iakttagelser

Parlamentets beslut innebar att vi var tvungna att anpassa vårt årliga arbetsprogram. I enlighet med den revisionsplan som plenumet antog för perioden maj–juli 2020 infördes 949 regelefterlevnadsrevisioner i programmet och genomfördes. Av dessa gjordes 284 åtaganden på statlig nivå och 665 på lokal nivå.

De granskade enheterna valdes ut på grundval av de belopp som fördelades från centrala och lokala budgetar för att hantera undantagstillståndet. De omfattade myndigheter som tog emot pengar och gjorde viktiga inköp, men även sådana som tilldelades ytterligare ansvar och skyldigheter.

Den särskilda rapport som följer av dessa åtaganden består av två huvudavsnitt: lokala myndigheter och centrala myndigheter.

I varje avsnitt presenteras myndigheternas skyldigheter och uppgifter när det gäller att förebygga och bekämpa pandemin samt resultaten av förvaltningen av de resurser som används för detta ändamål, grupperade efter områden såsom hälso- och sjukvårdssystemet, ekonomiskt stöd, sysselsättning och socialt skydd samt allmänna åtgärder för att begränsa och kontrollera spridningen av covid-19-pandemin.

Under den period som rapporten omfattar godtog Rumänien en minskning av budgetintäkterna genom en rad skatteåtgärder och en minskning av den inkomstbringande ekonomiska verksamheten. Ekonomiska ingripanden gjordes i form av mobilisering av offentliga medel för att stärka den produktiva verksamheten och åtaganden om extraordinära utgifter för att bekämpa pandemin och dämpa den ekonomiska chocken.

De granskade utgifternas omfattning varierade beroende på område, och de huvudsakliga kostnadskategorierna var följande:

- Rättsliga åtaganden för offentlig upphandling under undantagstillståndet – cirka 209,6 miljoner euro.
- Medicinsk hjälp/akuta medicinska lager – cirka 54,43 miljoner euro.
- Sysselsättning och socialt skydd/kostnader för införandet av karantän – cirka 754,12 miljoner euro.
- Kostnader för kommunal förvaltning – ersättning för karantänutgifter – cirka 26,67 miljoner euro.

Revisionerna avslöjade vissa oegentligheter, de flesta av dem i tillämpningen av lagstiftningen under undantagstillståndet. Således:

- Det förekom ibland bristande efterlevnad av principerna för offentlig upphandling (icke-diskriminering och likabehandling av ekonomiska aktörer, insyn i tilldelningen av kontrakt osv.).
- Inga operativa förfaranden eller systemförfaranden hade utvecklats eller genomförts för hantering av nödsituationer.

- Specifik lagstiftning tillämpades inte strikt, särskilt avseende lönemässiga rättigheter.
- I vissa fall uppfylldes inte de rättsliga kraven vid inköp av läkemedel, medicinska produkter och utrustning, antingen på grund av brister på marknaden eller på grund av uppblåsta marknadspriser, vilket ledde till upphandlingar till värden över vad som uppskattats.
- Inga reserver upprättades för de särskilda situationer som föreskrivs i underordnad lagstiftning, så dessa var mindre än vad som krävs enligt lag, och så vidare.
- Akuta medicinska lager byggdes inte upp inom de ursprungliga tidsfristerna för upphandling.

Vår slutsats

Vi betonade att de offentliga medel som används för att förebygga och kontrollera covid-19-pandemin i allmänhet hanterades i enlighet med det syfte, de mål och det ansvar som anges i lagstiftningen om nödsituationer.

Offentliga myndigheter har i allmänhet fullgjort de skyldigheter som de anförtrots för att möta den pågående utmaningen att vidta undantagsåtgärder i en nödsituation, samtidigt som de är skyldiga att respektera den rättsliga ram som reglerar deras verksamhet. Det förekom inga allvarliga fel, även om vissa problem löstes först när det blev akut.

För framtiden bör uppmärksamhet ägnas åt utvecklingen av krishanteringsmetoder, såsom att

- utarbeta/utvidga en nationell handlingsplan som tydligt reglerar den verksamhet och de steg i förfarandet som ska följas i nödsituationer,
- utarbeta/ändra/utvidga lagstiftningen om offentlig upphandling i nödsituationer,
- upprätta förfaranden för nödåtgärder och finansiering för att effektivisera kommunikationen,
- utarbeta och genomföra system för att motivera personal som är direkt involverad i viktig verksamhet i nödsituationer/beredskapslägen.

Lokal förvaltning

Portugal
Tribunal de Contas

Effekterna av de covid-19-åtgärder som antagits av lokala myndigheter på Portugals fastland

Offentliggjord	Typ av revision	Period som avses	Länk
18.12.2020	Översikt	Mars–september	PT

Vad vi bedömde och varför

Covid-19 hade en djupgående ekonomisk, social och finansiell inverkan på det portugisiska samhället och de lokala myndigheterna, särskilt kommunerna, som spelade en viktig roll för att mildra krisens effekter eftersom de ligger i frontlinjen när det gäller ingripande och har omfattande socioekonomisk kompetens.

Det var viktigt att förstå sammanhanget med kommunala ingripanden, de ekonomiska resurser som är inblandade och hur dessa användes. Vi strävade efter att

- o analysera de exceptionella tillfälliga lagstiftningsåtgärder som syftade till att ge kommuner befogenheter att ta itu med pandemins socioekonomiska effekter och fastställa de typer av åtgärder som användes för att tillgodose behoven hos både befolkningen i allmänhet och de lokala organ som tillhandahåller socialt och ekonomiskt stöd,
- o kvantifiera de utgifter som ingår i den kommunala insatsen, analysera deras fördelning över det portugisiska fastlandet och fastställa förhållandet mellan utgifter och fallprevalens,
- o kontrollera hur åtgärderna återspeglades i offentlig upphandling och analysera kontrakten kopplade till bekämpningen av effekterna av pandemin.

Våra iakttagelser

För att främja och garantera den lokala myndighetens insatskapacitet inom ramen för pandemin godkändes exceptionella tillfälliga finansiella åtgärder. Dessa inbegrep främjande av kommunala intäkter, flexibilitet i det kommunala kredit- och

skuldsystemet, antagande av åtgärder för att hjälpa utsatta personer, socialt stöd och undantag.

Kommuner med högre skuldnivåer och de som omfattades av planer för finansiell anpassning tilläts avbryta efterlevnaden av avtalsbestämmelser som begränsade deras möjlighet att erbjuda skatteförmåner och skattelättnader, fastställa priser inom renhållnings-, vatten- och avfallssektorerna och fastställa nya priser och avgifter. Att åter kunna erbjuda dessa fördelar till medborgarna har en stark social inverkan.

Kommunerna genomförde olika åtgärder och planer, vilket innebar både ökade utgifter, till exempel med stöd till familjer och företag eller gratis distribution av varor eller tillhandahållande av tjänster, och minskade intäkter, genom att bevilja undantag och sänka avgifter och priser.

De flesta kommuner tillkännager sina åtgärder på sina webbplatser, men få visar data för genomförandet. Många valde att öka de kommunala nödfonderna för att ta itu med pandemins sociala konsekvenser eller till och med skapa fonder som var särskilt öronmärkta för effekterna av covid-19.

För att illustrera olika syften och stödmottagare listas här några av de vanligaste åtgärderna:

- Distribution av personlig skyddsutrustning.
- Beviljande av befrielse från eller nedsättning av hyra för bostadsutrymmen eller kommersiella utrymmen förvaltade av kommunerna.
- Undantag från och sänkningar av avgifter för vatten, sanitet och avfall.
- Tilldelning eller utlåning av datorer och datorutrustning till studenter.
- Distribution av måltider och livsmedel till studenter och behövande.
- Tillhandahållande eller finansiering av covid-19-tester.
- Ekonomiskt och logistiskt stöd till privata sociala välfärdsorganisationer.
- Psykologiska stödlinjer.
- Stöd till inköp av läkemedel.
- Informationskampanjer.
- Stöd till lokala företag och restauranger.
- Stöd till användning av kollektivtrafik.

Vår slutsats

Vi drog slutsatsen att de lokala myndigheterna spelade en mycket viktig roll i genomförandet av åtgärderna för att mildra pandemins effekter, och att de tillhandahöll en mångfasetterad strategi som gynnade familjer, företag och organisationer.

Enligt de partiella tillgängliga uppgifterna uppgick utgifterna till mer än 166 miljoner euro mellan mars och slutet av september 2020. Kostnaderna omfattade inköp av varor och tjänster (särskilt personlig skyddsutrustning), löpande transfereringar (för stöd till familjer och ideella organisationer), personalkostnader och inköp av kapitalvaror. Under denna period ingick lokala myndigheter 5 529 kontrakt om inköp av varor och tjänster med anknytning till pandemin (83,2 miljoner euro).

Kontrakten om inköp av varor gäller främst medicinsk utrustning och medicinska apparater (t.ex. respiratorer, covid-19-test och desinfektionsmedel), säkerhets- och skyddsutrustning (t.ex. munskydd, visir och handskar), datorer och datorutrustning (för distansarbete och distansundervisning), livsmedel, rengörings- och desinfektionsmedel och hygienmaterial. Tjänsterna inbegriper testning, övervakning, rengöring och desinfektion, måltider, inkvartering och uthyrning av datorutrustning.

Bilaga – Fullständig förteckning över covid-relaterade publikationer från EU:s högre revisionsorgan 2020

Belgien

Volym III av *Social Security Book 2020: Impact of the COVID-19 health crisis on social security revenue and expenditure, Budget analysis*, offentliggjord den 16 september 2020

FR NL

177th General Report – Part III: General Account of the General Administration of the Federal State, Budget Analysis, offentliggjord den 28 oktober 2020

FR NL

Bilaga 2 till *Comments on the second adjusted draft budget of the Flemish government for the year 2020 and on the budget of the Flemish government for the year 2021*, budgetanalys, offentliggjord den 20 november 2020

NL

Statligt kontrakt för covid-19-kontaktpårning, regelefterlevnadsrevision, offentliggjord den 25 november 2020

NL

Cypern

Revision av anbudsförfaranden i samband med covid-19-pandemin, regelefterlevnadsrevision, offentliggjord den 13 oktober 2020

EL

Bilaga – Fullständig förteckning över covid-relaterade publikationer från EU:s högre revisionsorgan 2020

96

Lettland

Covid-19-krisen och de behöriga myndigheternas meddelanden om upphandling i syfte att begränsa utbrottet av covid-19 och om avvikelser i bedömningen av överensstämmelse för varor, situationsanalysrapport, offentliggjord den 20 juli 2020

LV

Delivery process of personal protective equipment (protective face masks and respirators) in the health sector, finansiell revision/regelefterlevnadsrevision, offentliggjord den 20 juli 2020

LV

[Sammanfattning på engelska](#)

The procurement system established by the Ministry of Defence and the procurements made during the emergency to limit the spread of COVID-19, finansiell revision/regelefterlevnadsrevision, offentliggjord den 17 augusti 2020

LV

[Sammanfattning på engelska](#)

The use of additional funding allocated to the Ministry of the Interior for the purchase of personal protective equipment and disinfectants, finansiell revision/regelefterlevnadsrevision, offentliggjord den 2 september 2020

LV

[Sammanfattning på engelska](#)

Användning av medel som tilldelats justitieministeriet för överföring till Lettlands råd för notarier som avlagt notariatseden, finansiell revision/regelefterlevnadsrevision, offentliggjord den 11 september 2020

LV

Användning av medel som tilldelats justitieministeriet för utbetalning av krisförmåner till prästerskap och ledning inom religiösa föreningar (kyrkor), finansiell revision/regelefterlevnadsrevision, offentliggjord den 29 september 2020

LV

Providing a distance learning process during an emergency, finansiell revision/regelefterlevnadsrevision, offentliggjord den 30 september 2020

LV

[Sammanfattning på engelska](#)

Bilaga – Fullständig förteckning över covid-relaterade publikationer från EU:s högre revisionsorgan 2020

97

The use of the additional funding for bonuses for home affairs officials directly involved in curbing the spread of COVID-19, finansiell revision/regelefterlevnadsrevision, offentliggjord den 14 oktober 2020

LV [Sammanfattning på engelska](#)

Användning av medel som tilldelats välfärdsministeriet för betalning av föräldradighetsförmåner och vårdnadsbidrag och tillägg till dessa, finansiell revision/regelefterlevnadsrevision, offentliggjord den 26 november 2020

LV

Användning av medel som tilldelats välfärdsministeriet för fortsatt utbetalning av föräldraförmåner, engångsbonus till den statliga familjeförmånen för barn med funktionsnedsättning och för ökning av beloppet för barnomsorgsförmåner, finansiell revision/regelefterlevnadsrevision, offentliggjord den 26 november 2020

LV [Sammanfattning på engelska](#)

Use of the funding allocated to the Ministry of Finance for payment of downtime benefit, finansiell revision/regelefterlevnadsrevision, offentliggjord den 26 november 2020

LV [Sammanfattning på engelska](#)

Användning av medel som tilldelats justitieministeriet för bonusar till anställda vid kriminalvårdsförvaltningen som har varit direkt involverade i att motverka covid-19, finansiell revision/regelefterlevnadsrevision, offentliggjord den 14 december 2020

LV [Sammanfattning på engelska](#)

Allocation and use of the funds from the state budget program "Contingency Funds" for media support to mitigate the consequences of COVID-19 crisis, finansiell revision/regelefterlevnadsrevision, offentliggjord den 22 december 2020

LV [Sammanfattning på engelska](#)

Har finansieringen från det statliga budgetprogrammet "beredskapsfonder" för reparationsarbeten på sjukhus begärts för oförutsedda och oplanerade behov i den årliga budgeten?, finansiell revision/regelefterlevnadsrevision, offentliggjord den 22 december 2020

LV

Bilaga – Fullständig förteckning över covid-relaterade publikationer från EU:s högre revisionsorgan 2020

98

The use of the funds allocated to electronic mass media related to the COVID-19 crisis, finansiell revision/regelefterlevnadsrevision, den 22 december 2020

LV [Sammanfattning på engelska](#)

Litauen

Social Integration of Persons with Disabilities, effektivitetsrevision, offentliggjord den 7 september 2020

LT [Sammanfattning på engelska](#)

Do the Changes in Education Determine Pupils' Better Learning Achievements? Effektivitetsrevision, offentliggjord den 14 september 2020

LT [Sammanfattning på engelska](#)

COVID-19 crisis and emergency management, bedömning, offentliggjord den 30 november 2020

LT [Sammanfattning på engelska](#)

Management of Road Infrastructure, effektivitetsrevision, offentliggjord den 1 december 2020

LT [Sammanfattning på engelska](#)

Nederländerna

Corona testing: what happened in the spring?, fokusundersökning, offentliggjord den 23 september 2020

NL [Sammanfattning på engelska](#)

Risk of abuse and improper use of NOW job retention scheme, fokusundersökning, offentliggjord den 23 september 2020

NL

Focus on digital teleworking, fokusundersökning, offentliggjord den 2 november 2020

NL EN

Bilaga – Fullständig förteckning över covid-relaterade publikationer från EU:s högre revisionsorgan 2020

99

Individual support to companies during the COVID crisis, effektivitetsrevision, offentliggjord den 12 november 2020

NL [Sammanfattning på engelska](#)

The COVID crisis: the risks of sureties and loans to public finances, finansiell revision/regelefterlevnadsrevision, offentliggjord den 25 november 2020

NL [Sammanfattning på engelska](#)

Portugal

Risker vid användning av offentliga medel i krishantering (covid-19), analys, offentliggjord den 1 juni 2020

PT

Nödåtgärder och budgetgenomförande under de första tre månaderna, översikt, offentliggjord den 16 juli 2020

PT

Offentlig upphandling som omfattas av exceptionella förfaranden under covid-19-krisen, översikt, offentliggjord den 21 juli 2020

PT

Covid-19 – Inverkan på det nationella hälso- och sjukvårdssystemets verksamhet och tillgången till hälso- och sjukvård, översikt, offentliggjord den 15 oktober 2020

PT

Genomförande av den nationella insatsplanen som finansieras av fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (inklusive en analys av covid-19-krisens inverkan på det livsmedelsbistånd som tillhandahålls genom denna plan), effektivitetsrevision, offentliggjord den 23 oktober 2020

PT

Bilaga – Fullständig förteckning över covid-relaterade publikationer från EU:s högre revisionsorgan 2020

100

Effekterna av de covid-19-åtgärder som antagits av lokala myndigheter på Portugals fastland, översikt, offentliggjord den 18 december 2020

PT

Rumänien

Förvaltning av offentliga medel under undantagstillståndet, regelefterlevnadsrevision, offentliggjord den 11 augusti 2020

RO

Slovakien

Förvaltning av statliga materialreserver i nödsituationer, effektivitetsrevision, offentliggjord den 21 december 2020

SK

Sverige

Det finanspolitiska ramverket – regeringens tillämpning 2020, effektivitetsrevision, offentliggjord den 17 december 2020

SV

[Sammanfattning på engelska](#)

Tyskland

Faktablad om den kompletterande budgeten för 2020, riktade till den tyska förbundsdagens budgetutskott, effektivitets-/regelefterlevnadsrevision, offentliggjord den 27 mars 2020

DE

Särskild rapport om den offentliga utfrågningen i den tyska förbundsdagens budgetutskott om den andra tilläggsbudgeten för 2020, effektivitets-/regelefterlevnadsrevision, offentliggjord den 29 juni 2020

DE

[Sammanfattning på engelska](#)

Bilaga – Fullständig förteckning över covid-relaterade publikationer från EU:s högre revisionsorgan 2020

101

Rådgivande rapport till den tyska förbundsdagens budgetutskott om kapitalbidrag till Deutsche Bahn (behov av bättre styrning av de föreslagna covid-19-bidragen till Deutsche Bahn), effektivitets-/regelefterlevnadsrevision, offentliggjord den 5 oktober 2020

DE

Rådgivande rapport till den tyska förbundsdagens budgetutskott om effekterna av covid-19-pandemin på systemet för lagstadgad sjukförsäkring, effektivitets-/regelefterlevnadsrevision, offentliggjord den 13 november 2020

DE

Den rådgivande rapporten *Furlough money: Government to mitigate the risk of fraud*. Rapport riktad till den tyska förbundsdagens budgetutskott, effektivitets-/regelefterlevnadsrevision, offentliggjord den 11 november 2020

DE

[Sammanfattning på engelska](#)

Rådgivande rapport till den tyska förbundsdagens budgetutskott om Deutsche Bahn-gruppens finansieringsbehov i samband med covid-19 och utrymme för federal styrning, effektivitets-/regelefterlevnadsrevision, offentliggjord den 24 november 2020

DE

Revisionsrätten

Revisionsrättens yttrande 03/2020 över förslaget om ändring av EU:s regelverk vad gäller användningen av de europeiska struktur- och investeringsfonderna för att hantera covid-19-pandemin, yttrande, offentliggjort den 15 april 2020.

[Officiella EU-språk](#)

Yttrande 04/2020 över förslaget till förordning om React-EU och förslaget till ändrad förordning om gemensamma bestämmelser som styr ESI-fonderna, yttrande, offentliggjort den 14 juli 2020.

[Officiella EU-språk](#)

Bilaga – Fullständig förteckning över covid-relaterade publikationer från EU:s högre revisionsorgan 2020

102

Yttrande 06/2020 över förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av en facilitet för återhämtning och resiliens, yttrande, offentliggjort den 9 september 2020.

Officiella EU-språk

Översikt 06/2020: Risker, utmaningar och möjligheter i EU:s ekonomisk-politiska svar på covid-19-krisen, översikt, offentliggjord den 9 december 2020.

Officiella EU-språk

Förkortningar

ASMR: förvaltningen av statliga materialreserver (Slovakien).

BNP: bruttonationalprodukt.

CRII: investeringsinitiativet mot effekter av coronaviruset.

ECDC: Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar.

EIB: Europeiska investeringsbanken.

EMA: Europeiska läkemedelsmyndigheten.

ESI-fonderna: europeiska struktur- och investeringsfonder.

EUF-fördraget: fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Eurosai: Europeiska organisationen för högre revisionsorgan.

IKT: informations- och kommunikationsteknik.

moms: mervärdesskatt.

NEMMC: National Electronic Mass Media Council (Lettland).

OECD: Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling.

PEPP: stödköpsprogram föranlett av pandemin.

React-EU: återhämtningsstöd för sammanhållning och till Europas regioner.

Sars: svår akut respiratorisk sjukdom.

Sure: europeiskt instrument för tillfälligt stöd för att minska risken för arbetslöshet i en krissituation.

UNWTO: FN:s världsturismorganisation.

WHO: Världshälsoorganisationen.

Ordförklaringar

anstånd med betalning av skatt: tillåten försening av betalningen av en skatteskuld fram till en framtida tidpunkt.

automatisk stabilisator: en komponent i finanspolitiken som kompenserar fluktuationer i ekonomisk verksamhet utan direkt ingripande av beslutsfattarna.

de europeiska struktur- och investeringsfonderna: de fem viktigaste EU-fonderna som tillsammans stöder den ekonomiska utvecklingen i EU, nämligen Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden.

desinformation: kommunikation av oriktiga eller missvisande uppgifter i vilseledande syfte.

digitalisering: övergången till att införliva och använda digital teknik och digitaliserad information för att göra processer och uppgifter enklare, snabbare, effektivare och/eller mer ekonomiska.

e-hälsovård: tillämpning av informations- och kommunikationsteknik inom alla de funktioner som påverkar hälso- och sjukvårdssektorn.

ekonomiskt bistånd: EU:s finansiella stöd till medlemsstater i finansiella svårigheter för att återställa deras makroekonomiska eller finansiella hälsa och se till att de kan uppfylla sina skyldigheter avseende den offentliga sektorn eller betalningsbalansen.

europeiska planeringsterminen: årlig cykel som utgör en ram för samordning av EU-medlemsstaternas ekonomiska politik och övervakning av framsteg.

flerårig budgetram: EU:s utgiftsplan där prioriteringar (som grundas på politiska mål) och tak fastställs, vanligtvis för sju år; den bildar den struktur inom vilken de årliga EU-budgetarna fastställs och begränsar utgifterna för varje utgiftskategori; den nuvarande fleråriga budgetramen omfattar 2021–2027.

Horisont 2020: EU:s forsknings- och innovationsprogram för perioden 2014–2020.

nedstängning: begränsning av människors rörlighet till ett visst utrymme (hemma eller inom en stad, region eller land) för att förhindra eller bromsa spridningen av ett smittämne under en pandemi.

pandemi: utbrott av en smittsam sjukdom över hela världen eller över ett mycket brett område.

personlig skyddsutrustning: föremål såsom munskydd, handskar och ögonskydd som är avsedda att skydda användaren mot hälso- eller säkerhetsrisker.

sammanhållningspolitik: EU-politik som syftar till att minska ekonomiska och sociala skillnader mellan regioner och medlemsstater genom att främja jobbskapande, företagets konkurrenskraft, ekonomisk tillväxt, hållbar utveckling och gränsöverskridande och interregionalt samarbete.

social distansering: en uppsättning åtgärder för att minimera spridningen av en smittsam sjukdom genom att i möjligaste mån minska kontakten med andra.

statligt stöd: direkt eller indirekt offentligt stöd till ett företag eller en organisation som ger företaget eller organisationen en fördel i förhållande till dess konkurrenter.

system för permitteringsstöd: ett tillfälligt initiativ som gör det möjligt för arbetsgivare att få ekonomiskt stöd för löner som betalas ut till anställda under en period då särskilda omständigheter, såsom en pandemi eller kris, hindrar dem från att arbeta.

Kontakta EU

Besök

Det finns hundratals Europa direkt-kontor i hela EU. Hitta ditt närmaste kontor:

https://europa.eu/european-union/contact_sv

Telefon eller mejl

Tjänsten Europa direkt svarar på dina frågor om EU. Kontakta tjänsten på något av följande sätt:

- Ring det avgiftsfria telefonnumret 00 800 6 7 8 9 10 11 (en del operatörer kan ta betalt för samtalet).
- Ring telefonnumret +32 22999696.
- Mejla via webbplatsen (https://europa.eu/european-union/contact_sv).

EU-information

På nätet

På webbplatsen Europa finns det information om EU på alla officiella EU-språk

(https://europa.eu/european-union/index_sv).

EU-publikationer

Ladda ned eller beställ både gratis och avgiftsbelagda EU-publikationer (<https://publications.europa.eu/sv/publications>).

Om du behöver flera kopior av en gratispublikation kan du kontakta Europa direkt eller ditt lokala informationskontor (https://europa.eu/european-union/contact_sv).

EU-lagstiftning och andra rättsliga handlingar

Rättsliga handlingar från EU, inklusive all EU-lagstiftning sedan 1952, finns på alla officiella EU-språk på EUR-Lex

(<https://eur-lex.europa.eu>).

Öppna data från EU

På EU:s portal för öppna data (<http://data.europa.eu/euodp/sv>) finns dataserier från EU. Dataserierna får laddas ned och användas fritt för kommersiella och andra ändamål.

